УзССР Давлат китоб палатаси
Инв.
Гос. книжная палата УзССР
ОПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 99 (19.175). ● 1985 йил 28 апрель, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

27 апрель куни Варшавада КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачёвнинг ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский билан учрашуви бўлди.

Иккала қардош партия раҳбарлари КПСС билан ПБИПнинг Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш ва ҳар томонлама ҳамкорликни чуқурлаштиришга қаратилган принципиал йўлини тасдиқладилар. Бундан буён ҳам революцион ғалабалар посбонлигида қаттиқ туришга, халқаро кескинликни юмшатиш учун социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан мустаҳкам баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишга, Европа қитъасида ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни қаттиқ туриб сақлаб қолиш учун ҳамма ишни қилишга иккала томоннинг азму-қарор берганлиги изҳор этилди.

Шу муносабат билан Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг олий партия ва давлат арбоблари учрашиб, қардош мамлакатларнинг сиёсий ва ҳарбий иттифоқига ҳаёт бахш этган мазкур Шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ҳақида қарор қабул қилганликлари тарихий аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

Фашизм устидан қозонилган Буюк Ғалаба 40 йиллигининг зўр аҳамияти қайд этилди. Тарих тажрибаси Ғарбда реваншчилик тенденцияларини жонлантириб, иккинчи жаҳон уруши якунида ва урушдан кейинги ривожланиш давомида Европада вужудга келган территориал-сиёсий реалликларни шубҳа остига қўйишга уринаётган реакцион доираларга огоҳлантириш бўлиб хизмат қилиши лозимлиги таъкидланди.

Учрашув қатнашчилари СССР билан ПХР ўртасидаги қардошлик алоқалари узлуксиз ривожланиб, мустаҳкамланиб бораётганлигидан мамнуният изҳор этдилар, иккала мамлакат ўртасида 2000 йилгача бўлган даврда иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришнинг узоқ муддатли программасини изчиллик билан амалга ошириш зарурлигини уқтирдилар. Бунда ишлаб чиқаришнинг фан-техника тараққиётини белгилаб берувчи, жадал иқтисодий ўсишни ва шу асосда меҳнаткашларнинг турмуш даражаси ошишини таъминловчи тармоқларига алоҳида эътибор берилиши лозим.

М. С. Горбачев билан В. Ярузельский иккала мамлакатнинг партия ва давлат раҳбарлари ўртасидаги ҳамкорликни, ижтимоий, илмий ва маданий соҳалардаги хилма-хил алоқаларни бундан буён ҳам ривожлантириш зарурлиги хусусида якдил эканликларини изҳор қилдилар.

Иккала қардош партиянинг раҳбарлари СССР ва ПХРдаги вазият ҳақида, КПСС ва ПБИП ҳал этаётган вазифалар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Совет томони Польша Бирлашган ишчи партиясининг, Польша меҳнаткашларининг кризис оқибатларини тўла-тўкис бартараф этиш, барқарорлик учун, социализм позицияларини мустаҳкамлаш учун олиб бораётган кураши билан муттасил бирдамликни тасдиқлади. Польша томони ёрдам ва мадад учун СССРга миннатдорчилик изҳор қилди, бу ёрдам ва мадад Польша учун қийинчиликларни бартараф этишга қўшилган муҳим ҳисса эканлигини таъкидлади.

В. Ярузельский М. С. Горбачевни дўстона визит билан Польшага келишга таклиф қилди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул этилди. Визит вақти кейинроқ келишиб олинади.

Қардош партиялар раҳбарларининг учрашуви бирлик ва самимий дўстлик руҳида ўтди.

(ТАСС).

САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

ВАРШАВА. 26 апрель. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг олий партия ва давлат арбоблари учрашуви қатнашчилари шарафига бугун Варшавада қабул маросими ўтказилди.

Қабул маросимида ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский нутқ сўзлади.

Ўртоқ В. ЯРУЗЕЛЬСКИЙ нутқи

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Халқлар ва мамлакатлар тарихида алоҳида аҳамиятга молик пайтлар бўлади. Ўттиз йил муқаддам, Варшава Шартномаси ташкилоти тузилган маҳалда шундай бўлган эди. Бу галги учрашув ҳам шундай пайт бўлди.

Варшава Шартномасининг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида бугун имзоланган протокол реал социализм мамлакатларининг бирлигини ва сиёсий-мудофаа қудратини яна бир бор яққол тасдиқлайди. Бу ҳужжат инсоннинг олий ҳуқуқи — тинч яшаш ҳуқуқи пишиқ-пухта ва самарали таъминланишига эришишга бўлган қатъий ирадамизни ҳам ифодалайди.

Европадаги ҳарбий блоклар асло бизнинг ихтиромиз эмас, бизнинг мақсадимиз эмас. Социалистик мудофаа иттифоқининг тузилиши ўша пайтда мавжуд бўлган Шимолий Атлантика пактига ГФРнинг ҳарбий потенциали қўшилишига жавоб бўлган эди. Худди шунга ўхшаш бугунги қарор ҳам чекланмаган муддатга тузилган ғарб ҳарбий тил бириктирувининг агрессив режалари навбатдаги босқичига жавобдир.

Қуролланиш жазавасининг кучайтирилиши, кўп миллиард доллар турадиган узоқ муддатли шартномаларнинг имзоланиши, социалистик мамлакатларнинг территориясига чуқур эшелонлаштирилган зарбалар деб аталган зарбалар уриш планларининг ишлаб чиқилиши, Ғарбий Европада Американинг янги ядровий ракеталари жойлаштирилиши, бошқа милитаристик тадбирларнинг қурилиши асло мудофаа мақсадларини кўзламайди.

Хуллас, Варшава Шартномасининг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги қарорни ҳамдўстлигимиз ноиложликдан қабул қилди. Европадаги заифлик, нифоқлар, мудофаага тайёр эмаслик шу пайтгача неча марталаб агрессор учун нафс балоси бўлган эди. Бир томон қилич кўтарса, иккинчи томон қалқонсиз ўтирмайди. Биз бундай хатога йўл қўймаймиз! НАТОдаги бирёқлама устунликка эришишга, гегемонликка умид боғлаётган кучлар яна бир бор қаттиқ янглишмоқдалар.

Биз ҳарбий устунликка эришиш учун ҳаракат қилаётганимиз йўқ. Биз реал мувозанатни сақлаб қолишни истаймиз. Бундай мувозанат реал хавфсизлик гарантиясидир — ҳарбий соҳадаги тенглик даражаси қанчалик паст бўлса, у шу қадар таъсирчан бўлади. Қурол-яроғларни кўпайтириш даврасини қанчалик тезлик билан қуролларни чеклаш даврасига айлантирила борган сари Атлантикадан Уралгача қитъамиз халқлари шу қадар осойишта яшаб, ҳамкорлик қиладиган бўлиб қоладилар.

Бутун ўттиз йил мобайнида шарқдан «салб юришлари»га даъватлар эмас, балки амалий муросага эришиш тўғрисидаги сон-саноқсиз тинчликсевар ташаббуслари, хитобномалар, таклифлар янграб келди. Биз бугун тотувлик ва тинчликка эришишга бўлган ирадамизни тасдиқлаймиз. Биз Шимолий Атлантика пактини тарқатиб юбориш билан бир вақтда Варшава Шартномасини ҳам ҳеч кечиктирмай тарқатиб юборишга тайёр эканлигимизни яна бир бор айтамиз.

Бизнинг мудофаа иттифоқимиз олдига биргина, яккаю-ягона мақсад — халқларимизнинг тинч бунёдкорлик меҳнатини ва тарихий ғалабаларини ҳимоя қилиш мақсади қўйилган. Бу иттифоқ социалистик ҳамдўстликнинг бузилмас таянчи ва айни вақтда Европадаги барқарорлик ҳамда территориал сиёсий тартибнинг энг муҳим омилидир.

Ҳозирги учрашув марксчи-ленинчи партияларимиз олисни кўра билишининг ёрқин ифодасидир. Улар илҳом билан қабул қилган қарор ҳар бир мамлакатимизнинг олий давлат манфаатларига ҳам, шунингдек бутун социалистик ҳамдўстликнинг коллектив эҳтиёжларига ҳам мос бўлиб тушади.

Варшава Шартномаси — янги типдаги халқаро муносабатлар намунасидир. Унда баён этилган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам ғоялари — мамлакатлар мустақиллиги ва суверенитетини тўла ҳурмат қилишнинг ифодасидир. Социалистик интернационализм принципи билан миллий манфаатлар муштараклигининг қўшилиши шунга олиб келмоқдаки, муштарак бўлган нарсаларнинг ҳаммаси моҳият-эътибори билан миллий, миллий бўлган нарса эса бутун ҳамдўстликка хизмат қилади.

Польша учун Варшава Шартномаси тарихий мезон нуқтаи назаридан қараганда, халқимиз атоқли қизлари ва ўғилларининг ўтмишдаги прогрессив орзу-умидларининг мақсади бўлган ишнинг амалга оширилиши бўлди: халқимиз «Польша масаласи шундай интернационаллашувини» мақсад қилиб қўйган эдики, бунда у тарихнинг революцион, истиқболли бориши билан чамбарчас боғланган бўлур эди. Ҳозирги босқичда бундай интернационаллашув мустақил Польша давлатчилигининг, халқ Польшаси адолатли чегараларининг ва ўзимизнинг ички социалистик қарорларимизнинг иттифоқчилар томонидан гарантияланишини билдиради.

Биз бундан ўттиз йил муқаддам Варшава Шартномаси ташкилотини тузиш тўғрисида қарор қабул қилинган шу залнинг ўзида мажлис ўтказдик. Ўша пайтда бўлгани каби халқ Польшаси социалистик ҳамдўстликнинг ишончли бўғини бўлиб келди, ҳозирда ҳам шундай ва бундан буён ҳам ана шундай бўлиб қолади. Халқаро империализм социализмни «қўпориш»ни айни бизнинг мамлакатимиздан бошлаш ниятида эди. Бунга эришиш учун у маблағ ва куч-ғайратларини аямади. У тазйиқ ўтказиш чораларини ишга солишдан, бойкот, чеклашларни эълон қилишдан, пасткашликдан иборат пропаганда агрессиясини ўтказишдан уялмади. Бу ўтмиш масаласигина эмас, балки ҳали ҳам бугунги кун воқелигидир.

Аммо биз бундай ният Польшада барбод бўлганлигини ва ҳамиша барбод бўлажагини исботладик!

Ўртоқлар!

Биз тиз чўкмаган шаҳар, гитлерчи ваҳшийлар йўқ қилиб ташлашга ҳукм этган, бутунлай вайрон бўлган, кўп марталаб ёндирилган ва култепалардан яна қайта бунёд этилган шаҳарда, революцион шоиримиз айтганидек, аҳолиси «душман олдида ҳеч қачон бош эгмаган» шаҳар — Варшавада учрашмоқдамиз.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар, бугун сизлар Номаълум солдат қабрига ва Совет Армияси жангчиларининг ёдгорлик комплексига гулчамбарлар қўйдингиз. Сизларнинг бизга нисбатан муносабатингизнинг ажойиб ва самимий ифодасига — Варшава қаҳрамонлари ёдгорлиги пойига гуллар қўйилганлигига юксак баҳо берамиз.

Сизларнинг мана шундай ҳурмат бажо келтирганлигингиз ҳақиқатан ҳам тарих аҳлатхонасига — эсэсчи жиноятчилар ва жаллодларнинг қабрларига яқинда «ҳаж» қилишни режалаштираётган ғарбдаги сиёсатчиларнинг ахлоққа зид қиёфасидан нақадар кескин фарқ қилади.

Биз, Польшадагилар, миллионлаб кишиларнинг азоб-уқубатларини ана шундай мисли кўрилмаган даражада таҳқирлашни кечира олмаймиз ва кечиришни истамаймиз ҳам. ССни ҳозирги Европа билан яраштириш ниятида бўлган кимсаларни биз бугунги кунда ҳам, ҳеч қачон ҳам тушунмаймиз, маъқулламаймиз.

Ўртоқлар! Варшава қаҳрамонларига қўйилган ёдгорлик қадимий Грециянинг Ғалаба маъбудаси — Нике шаклида мужассамлашган. Бу ёдгорлик — мағлубиятларимиз тугаганлиги рамзи ва Буюк Ғалабамизнинг: мамлакат озод қилинганлигининг, революцион ўзгартишлар йўлига, мустақил, социалистик давлатни барпо этиш, халқимизнинг тарихий силжиши йўлига қадам қўйилганлиги тимсолидир. Поляк халқи ғалаба қадрини яхши билади. Култепалардан қайта тикланган Варшава кўчалари ва майдонлари остидан ҳозирги кунда ҳам биз шаҳримизнинг 1939 йилда ҳалок бўлган ҳимоячиларининг, қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчиларининг, Гетто жангчиларининг, 1944 йилги қўзғолончиларнинг, поляк ва совет халоскор жангчиларининг ҳокини топмоқдамиз. Бугун сизлар ўтган кўчаларда баррикадаларнинг вайроналари узоқ вақтгача турган эди. Йўл-йўлакай сизлар гитлерчи жаллодлар граждан аҳолини кўпчилик олдида қатл этган қурбонларнинг хотирасини абадийлаштирувчи кўпдан кўп ёдгорлик лавҳаларини учратдингиз.

Шундай қилиб, бугун Польша пойтахтидан янграган бизнинг якдил овозимиз алоҳида маънавий аҳамиятга эга.

Биз Варшавадан Европадаги барча халқларга, фашизмга қарши коалиция сафларида олиб борилган биргаликдаги курашнинг собиқ қатнашчиларига, ўша даҳшатли йилларни ҳикоялардангина биладиган ёшларга мурожаат этамиз. Биз истисносиз барча кишиларга, дунёқарашдаги тафовутларидан, маданий ва профессионал тафовутларидан қатъи назар масъулиятни сезиб, реалистик фикрлашни истайдиган ва шундай қила оладиган ҳар бир кишига мурожаат қиламиз.

Шунча зиддиятларга қарамай, янги уруш шарпасини қитъамиздан даф этишга уриниб кўрайлик. Тотувликка эришиш, «совуқ уруш» кучлари ниҳоятда бузган ақл-идрок ва ҳамкорлик вазиятини қайта тиклашга яна бир бор ҳаракат қилиб кўрайлик.

Социалистик мамлакатлар ҳеч кимга хавф солаётганлари йўқ. Улар халқаро кескинлик кучайишини, ўқнинг нишон кетидан, снаряднинг зирҳ кетидан абадий қувиб юришини истамайдилар. Биронта халқ ҳозир ҳам, келгусида ҳам бундан ҳеч қандай наф кўрмайди.

Азиз ўртоқлар!

Урушдан кейинги йилномада алоҳида саналар борки, улар кишини чуқур ўйга солади. Бу йилги буюк саналар: фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 40 йиллиги ҳамда Варшава Шартномасининг 30 йиллиги шулар жумласидандир. Бу саналарнинг ҳар бири инсон қони қанчалик кўп тўкилганлигини, тарихда биринчи қардошларча бузилмас иттифоқни ташкил этиш ва мустаҳкамлаш учун қанчалик кўп куч-ғайрат талаб қилинганлигини эслатиб турибди.

Аввало, ишчилар синфининг, меҳнаткашларнинг фидокорлиги дўст халқларнинг ватанпарварлик ташаббуси кучимизнинг пойдеворидир. Бирлашган Қуролли Кучларнинг жангчилари, партия ва давлат, жамоат ва хўжалик ходимлари, олимлар ва конструкторлар, дипломатлар ва журналистлар юксак баҳога муносибдирлар. Уларнинг хизмати ва меҳнати, юксак ғоявийлиги ва ижодий тафаккури иттифоқимизнинг реал кучини ҳамда Европанинг социалистик қисми ўз хавфсизлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилишига, бутун дунёда тинчликка самарали ёрдам беришига бўлган қатъий ишончни ошириб келди ва оширмоқда.

Аммо биз социалистик давлат — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи халқларига алоҳида ҳурмат-эҳтиром ва миннатдорчилик туйғуларини изҳор этамиз. Айни унинг армияси Майданек ва Освенцимдаги крематорийларнинг алангасини ўчирди, Европа маданияти меросини қутқариб қолди, гитлерчиларнинг ажал империясини тор-мор этди.

Советлар мамлакати социализм барпо этаётган халқларимизнинг асосий мудофаа қалқони бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Совет Иттифоқининг Ленин ғояларига асосланган тинчликсевар сиёсати, адолатли халқаро муносабатлар учун қатъий кураш кенг кўламда маъқулланмоқда ва тушуниб кутиб олинмоқда. Бу сиёсат ва кураши планетамиздаги барча тинчлик ва тараққиёт кучларининг тарихий манфаатларига хизмат қилмоқда.

Биз Женевада ўтказилаётган музокараларда совет томонининг позициясини батамом тушуниб, табриклаймиз. Бу позиция — амалий, равшан ва ҳалол позициядир. Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Михаил Сергеевич Горбачев олға сурган ғоят катта ташаббусларни тўла-тўкис ва батамом қўллаб-қувватлаймиз.

Қуролланиш пойгасини жиловлаш, кескинликни юмшатиш ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик сиёсатига қайтиш — Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ҳамда ривожлантиришнинг бирдан-бир оқилона йўлидир. Халқаро муносабатларни манманликдан иборат қўпол гап-сўзлар эмас, балки сабр-тоқатли мулоқот, гегемонликка интилиш эмас, балки муроса ва аҳдномалар белгилаб бериши керак.

Қўшма Штатларнинг жумладан қуролланиш пойгасини космосга чекланмаган даражада ёйиш йўлидаги қадамлари жаҳон миқёсида қараганда бугунги кунда айниқса хатарлидир.

Вашингтон ҳозирги маъмуриятининг мухолифлик сиёсати билан аввало ГФРда реваншизм ва жаҳолат кучлари активлашиб бораётганлиги бирга қўшилаётганлиги Европа доирасида ташвиш уйғотмоқда. Европадаги территориал сиёсий реалликларни йўққа чиқариш, Умумевропа кенгашининг Якунловчи актида тасдиқланган Ялта ва Потсдамнинг дахлсиз битимларини йўққа чиқариш тўғрисидаги даъватлар Ғарбда кучайиб бораётганлиги қитъамизда тинчлик пойдеворини қўпоришдан иборат йўл қўйиб бўлмайдиган уринишдир.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари равшан кўрсатилган йўлга: принципиаллик ҳам, эпчиллик ҳам кўрсатиш, мудофаа қобилияти тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиш ҳамда имкони бор ва мақсадга мувофиқ бўлган жойларда музокаралар олиб бориш йўлига амал қилмоқдалар.

Тарихда шу қадар кўп синовларни бошдан кечирган Европа хавфсизлик асосларини мустаҳкамлашга, халқларнинг тинч ҳамкорлигини бойитишга қаратилган самарали ташаббусларни амалга оширишда яна намуна бўлиб қоладиган вақт ниҳоятда етилди.

Бугун имзоланган ҳуқуқий ҳужжат бирлигимиз, жипслигимиз, кучимизнинг ифодасидир. Бу ҳужжат, ҳеч шубҳасиз, социализмнинг прогрессив, тинчликсевар вазифасини амалга оширишга кўмаклашади.

Азиз ўртоқлар,

Социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатларнинг муваффақиятли ривожланиши учун!

Қардош партиялар, мамлакатлар ва халқларнинг дўстлиги, ҳамкорлиги ва ҳаракат бирлиги учун!

Варшава Шартномасининг Бирлашган Қуролли Кучлари учун!

Европада ва бутун дунёда тинч-тотув яшаш ҳамда амалий ҳамкорлик учун!

Шу ерда ҳозир бўлган барча олий партия ва давлат арбобларининг сиҳат-саломатлиги ҳамда омон-эсонлиги учун, барча азиз меҳмонларимиз учун!

Яшасин тинчлик ва социализм деб қадаҳ кўтаришни таклиф этишга ижозат бергайсизлар.

* * *

Учрашувда қатнашган делегациялар номидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Ярузельский!
Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Аввало меҳмондўстлик учун Польша Бирлашган ишчи партияси ва Польша давлат раҳбарларига Совет делегацияси ва учрашув барча қатнашчилари номидан самимий миннатдорчилик изҳор этишга рухсат бергайсиз. Шунингдек, биз қаҳрамон ва гўзал Варшава аҳолисига, халқ Польшасининг барча меҳнаткашларига қардошлик саломини топширамиз, социализм қурилиши йўлида муваффақиятлар тилаймиз.

Бу ерда, Варшавада, иттифоқимизга ўз номини берган шаҳарда бугун тарихий аҳамиятга молик воқеа амалга оширилди. 30 йил муқаддам тузилган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома муддати узайтирилди. Бу ерда ўртоқ Ярузельский айтиб ўтганидек, иттифоқимиз унинг ҳамма қатнашчиларига ҳаётий зарурат эканлигига, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун зарур эканлигига ишонч билан узайтирилди.

Владимир Ильич Ленин революция ўзини ҳимоя қила олиши лозим, деб таъкидлаган эди. Мамлакатларимиз халқлари Варшава Шартномаси тимсолида революция ғалабаларининг ишончли ҳимоячисига эга бўлдилар. Варшава Шартномаси бизнинг ҳаммамизга нималар берди? У тинч бунёдкорлик меҳнати учун имконият яратди. Чегараларимиз бузилмаслиги мустаҳкам таъминланган. Социализмни йўқ қилишга яна уринаётган кимсалар, жаҳонга ҳукмронлик қилишга даъвогарлар йўлига мустаҳкам ғов солинган.

Тарих бизнинг иттифоқимиз каби суверен давлатларнинг, ўзаро муносабати тўла тенглиги ва дўстона ўзаро ёрдамига асосланган иттифоқни илгари сира билмаган эди. Бу иттифоқ чин маънодаги халқлар иттифоқи, ҳеч кимга таҳдид қилмайдиган, бутунлай тинчликни ҳимоя қилишга бағишланган иттифоқдир. Биз бошқа социал системадаги мамлакатлар билан муносабатларимизни айниқса ҳозирги ядро асрида ягона оқилона асосда — тинч-тотув яшаш принципи асосида қурамиз.

Мамлакатларимизнинг Европада тинчликни мустаҳкамлашга, кескинлик юмшатилишига қаратилган катта ташаббуслари Варшава Шартномаси билан боғлиқдир. Уруш хавфини тугатиш, халқаро ҳамкорликни кенгайтириш йўлларини бундан буён ҳам коллектив бўлиб излашга умумий тайёрлигимизни бугунги учрашув тасдиқлади. Биз икки ҳарбий сиёсий иттифоқнинг бир-бирига қарама-қарши туришидаги жиддий вазиятни юмшатиш тарафдоримиз, бу — ер юзидаги барча халқларнинг манфаатларига мос бўлур эди.

Урушдан кейинги даврда Европани парчалаб юборишни Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар бошлаб берган эмаслар. Бу ишни НАТОни тузганлар қилдилар. Бизнинг иттифоқимиз эса олти йил ўтгандан кейингина вужудга келди.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида 27 апрель куни область, шаҳар, район партия комитетлари ва район комитети ҳуқуқига эга бўлган парткомлар ҳузуридаги партия комиссиялари раисларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

Семинар-кенгашда «КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида партия комиссияларининг партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, контрол ишларини такомиллаштириш, партия турмуши нормаларини бузишга қарши курашни кучайтириш борасидаги вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси В. А. Хайдуров — республика халқ контроли органларининг социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни бажариш учун кураш борасидаги ишлари тўғрисида; Ўзбекистон ССР прокурори А. В. Бутурлин — партия ва ҳукуматнинг социалистик қонунчиликни ва жамоат ҳуқуқ-тартиботини мустаҳкамлаш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажариш юзасидан республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари олиб бораётган ишлар тўғрисида; Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг раиси Р. Ҳ. Абдуллаев — КПСС Марказий Комитетининг талаблари асосида партия комиссиялари ишини бундан буён янада такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари тўғрисида ахборот бердилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини бажариш борасидаги иш тажрибаларини алмашиш давомида бир қанча партия комитетларининг секретарлари ва партия комиссияларининг раислари сўзга чиқдилар.

Семинар-кенгашда КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг аъзоси М. В. Переудин нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ТИНЧЛИК — БУТУН ИНСОНИЯТНИНГ ИШИ

27 апрель куни Тошкентда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг «Осиё ва Тинч океан регионида тинчлик ҳамда хавфсизлик» университетининг халқаро семинари иш бошлади, семинарда Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари, Япония ва Ҳиндистон, Хитой Халқ Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси ва Жанубий Корея, Англия, Австралия ва Янги Зеландия, Филиппин ва Малайзия, Индонезия ва Таиланд, Гонконг ва Сингапур илмий жамоатчилигининг вакиллари қатнашмоқдалар.

— Ҳозир биз гитлерчилар фашизми ва япон милитаризми устидан қозонилган Ғалабани нишонлашга тайёргарлик кўраяпмиз, — деди семинарни оча туриб СССР Фанлар академиясининг вице-президенти П. Н. Федосеев. — Ўша уруш йилларида инсоният умумий ашаддий душманга қарши курашда кучларни бирлаштира олиш қобилиятини яққол исботлаган эди. Ҳозир ядро ёнғини хавфи мана шундай умумий душман бўлиб турибди. Мана шу ялпи хавфнинг олдини олиш — бутун инсониятнинг ишидир, бу иш ер юзи аҳолисининг учдан бир қисми яшаб турган Осиё қитъаси мамлакатлари учун алоҳида аҳамият касб этмоқда. Совет Иттифоқи ўзи таклиф этган тадбирлар ва тинчлик ташаббуслари комплексини амалга ошириш учун изчиллик билан интилмоқда, ер куррасининг ҳар қандай нуқтасидаги халқларнинг хавфсизлигини реал равишда таъминлашга қаратилган бошқа ҳамма таклифларни синчиклаб кўриб чиқишга тайёр. Инсониятнинг, маслакларидан қатъи назар холис ниятли кишиларнинг ядро жари олдида тўхташ учун ақли ва кучи етарли эканига аминмиз.

БМТ университети кенгашининг аъзоси профессор К. Мусякодзи (Япония), Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти, республика Фанлар академиясининг академиги П. К. Ҳабибуллаев семинар қатнашчиларини табриклаб нутқ сўзладилар. Биринчи кун программасига мувофиқ, СССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг директори академик Е. М. Примаков, Ҳиндистондаги Жавоҳарлал Неру номидаги университет профессори Р. Кхан докладлар қилишди.

Семинар ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети Пленуми материаллари

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил 23 апрелда бўлиб ўтган Пленуми материаллари алоҳида китобча қилиб чиқарилди. Унга Пленум тўғрисидаги информацион билдириш, «КПССнинг навбатдаги XXVII съездини чақириш, унга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш билан боғлиқ вазифалар тўғрисида» ўртоқ М. С. Горбачевнинг доклади, «КПССнинг навбатдаги XXVII съездини чақириш тўғрисида» Пленум қарори киритилган.

Китобча Сиёсий адабиёт нашриётида босмадан чиқарилди.

(ТАСС).

* * *

«Ўзбекистон» нашриёти КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг материалларини ўзбек тилида алоҳида китобча қилиб чиқарди. Китобчага КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил 23 апрелда бўлиб ўтган Пленуми тўғрисидаги информацион билдириш, «КПССнинг навбатдаги XXVII съездини чақириш, унга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш билан боғлиқ вазифалар тўғрисида» партия Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг доклади, КПСС Марказий Комитети Пленумининг шу масала юзасидан қабул қилган қарори киритилган.

Китобча кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИН ҒОЯЛАРИ ТАНТАНАСИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиевнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 115 йиллигига бағишланиб, 1985 йил 22 апрелда Москвада ўтказилган тантанали мажлисда «Ленин ғоялари ва ишининг тарихий ҳаққонийлиги» мавзуида қилган доклади алоҳида китобча қилиб нашр этилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ШОНЛИ САНА

26 апрель куни Москва жамоатчилигининг тантанали йиғилиши бўлди. Йиғилиш Вьетнам жануби тўла озод қилинганлигининг 10 йиллигига бағишланди.

Демократик Вьетнам ташкил этилганлигининг дастлабки кунлариданоқ у империализм ва мустамлакачиликнинг бевосита агрессияси объекти бўлиб қолганлиги кечада уқтирилди. АҚШ ҳарбий аралашувларни кучайтирганлиги мамлакатни парчалаб юборишга, жанубда американараст қўғирчоқ режим ташкил этилишига олиб келди. Бироқ Вьетнам халқининг Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатларнинг беғараз ёрдами билан боғланган озодликка, мустақилликка ва миллий бирликка бўлган қатъий иродаси агрессор ва унинг ҳомийларининг шум ниятларини барбод этди.

Вьетнам халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашига совет халқи катта ҳисса қўшганлиги уқтириб ўтилди. КПСС билан қардошларча иттифоқ, икки мамлакат халқлари идеологияси мақсадларининг муштараклиги Вьетнам — Совет ҳамкорлигининг асосий ҳаракатлантирувчи кучи эканлиги таъкидланди.

(ТАСС).

Республика областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида шу йил 27 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда экилган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	—	100,2
СУРХОНДАРЁ	—	100,0
БУХОРО	0,2	100,0
Наманган	0,3	99,9
Қашқадарё	0,6	99,2
Андижон	1,3	98,6
Фарғона	1,2	98,4
Сирдарё	2,8	97,9
Жиззах	1,8	94,0
Самарқанд	2,5	93,5
Навоий	1,4	91,6
Хоразм	5,6	78,0
ҚҚАССР	4,8	27,5
Республика бўйича:	1,6	91,1

САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда).

Ўшандан буён биз агар НАТО ҳам шундай қилишга рози бўлса, Варшава Шартномасини тарқатиб юборишга тайёр эканлигимизни кўп марта маълум қилдик. Бу принципиал позиция тўлалигича сақланиб қолмоқда. Аммо, афсуски, бошқа томонда бундай ният пайдо бўлмади ва ҳозир ҳам йўқ. Аксинча, у ерда, бизнинг кўз ўнгимизда янги агрессив доктриналарни олға сурмоқдалар, ядро қуролларини ҳам, оддий қурол-яроғларни ҳам тез кўпайтирмоқдалар. Худди шу нарса ҳозир бизни Варшава Шартномаси ташкилотини бундан буён ҳам мустаҳкамлаш тўғрисида ўйлашга мажбур қилмоқда. Инсоният олдида икки йўл турибди: воқеаларнинг кўнгилсиз тарзда ривожланишини тўғрилаб бўладими ёки ядро уруши хавфи ортиб бораверадими? АҚШнинг космосдаги ҳарбий режалари бундай хавф-хатарни кўп маротаба кучайтирмоқда. Бу режаларнинг авторлари нима десалар ҳам, уларни қандай оқласалар ҳам бу режаларнинг моҳияти равшан: биринчи бўлиб ядро зарбаси уриш ва зарба уриб жазосиз қолиш имкониятига эга бўлишдир. АҚШ ва НАТО СССРдан ўрнак олмаётган, ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик ҳақида ўз зиммаларига мажбурият олишдан бутунлай бош тортаётган эканлар, у ҳолда уларнинг ниятлари янада хавфлироқ тус олади.

«Самовий урушлар» учун қуролларни ишлаб чиқиш эндигина бошланмоқда. Аммо шунинг ўзиёқ ҳозирги дунёни ларзага солмоқда. Халқаро муносабатларнинг бутун системасини беқарорликка, ҳозиргидан ҳам кучлироқ сиёсий ва ҳарбий рақобатга олиб бормоқда. Юқорида айтилган иғвогарлик режаларининг ташаббускорлари ҳам, унда қатнашишга ундаётганлар ҳам ана шуни унутмасликлари керак эди.

Биз эса бутунлай бошқача ёндашамиз: космос янги ҳарбий хавф-хатар манбаига айланмаслиги керак, зарба берувчи космик қуроллар яратмаслик, мавжуд ер йўлдошларига қарши системаларни йўқ қилиб юбориш керак. Шу билан бир вақтда ядро воситаларини мумкин қадар кўпроқ қисқартириш ва ишни умуман ядро қуролини бутунлай тугатиш сари олиб бориш ҳақида аҳдлашиб олишни таклиф қилмоқдамиз.

Ҳар икки томоннинг ядро потенциалларини кўпайтирмаслик каби оддий ва табиий ишни амалга ошириш ўз-ўзидан тақозо қилинмоқда. Бизга эса бундай қилиш — Советларнинг ҳарбий устунлигини мустаҳкамлаш бўлур эди, деб эътироз билдирмоқдалар. Аммо, биринчидан, бундай устунликнинг ўзи йўқ. Буни биз рақамлар билан кўп марта исботлаб бердик, буни Вашингтоннинг ўзи бирон марта ҳам рад эта олмади. Иккинчидан, бизни ядро потенциалларини кўпайтирмаслик билан чекланиб қолишни хоҳлайди, деб ким айта олади? Аксинча, биз ана шу чорадан кейин ядро қуролларини бутунлай қисқартиришни бошлаш тарафдоримиз.

Биз дастлаб ҳар икки томоннинг стратегик ҳужум қуролларини тўртдан бир қисмга камайтиришни таклиф қилдик. Бироқ ўзаро келишиб олиб, бундан ҳам кўпроқ миқдорда қисқартиришга ҳам ҳеч қандай қаршилигимиз йўқ. Агар космосда қуролланиш пойгаси бошланмаса, космос ҳарбийлаштирилмаса, буларнинг ҳаммасига эришиш мумкин.

Совет Иттифоқи, Варшава Шартномасидаги мамлакатлар ерда ҳам, космосда ҳам устунликка эришиш йўлини излаётганлари йўқ. Биз ядро деворини ким баландроқ қуради, деб мусобақалашишга интилмаймиз. Аммо, ҳарбий-стратегик мувозанат бузилишига ҳам йўл қўймаймиз. Бу — Варшава Шартномаси қатнашчиларининг умумий қатъий позициясидир. «Самовий урушлар»га тайёргарлик давом эттириладиган бўлса, бизнинг ядровий ҳужум қуролларини кучайтириш ва такомиллаштириш билан биргаликда жавоб чораларини кўришдан бошқа иложимиз қолмайди, албатта.

Ядровий ва космик қуроллар борасида яқиндагина тугалланган Совет—Америка музокараларининг биринчи босқичи бу музокаралар ғоят қийин ўтаётганлигини кўрсатди. Тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципларига риоя қилинган тақдирдагина, музокараларнинг пировард мақсадлари муҳокама этилаётган масалаларнинг ҳал этилиши бир-бирига боғлиқлиги тўғрисида келишиб олинган тақдирдагина музокараларнинг муваффақиятли бўлиши равшан.

Олдин маълум қилинганидек, Совет Иттифоқи ўртача олисликка учириладиган ракеталарни жойлаштиришни ва Европада бошқа жавоб чораларни амалга оширишни бир томонлама тартибда тўхтатиб қўйди. 7 апрелдан бу ишни тўхтатиш амал қила бошлади. Жаҳон жамоатчилиги, ақл-идрок билан фикр юритувчи кўпгина америкалик ва Ғарбий европалик сиёсатчилар ҳам бизнинг бу қадамимизни муносиб баҳолашди. Вашингтон, НАТОга аъзо бўлган бошқа мамлакатларнинг пойтахтлари ҳам бизнинг ташаббусимизни баҳолашга янада жиддийроқ ва пухта ўйлаб ёндашадилар, ўз навбатида улар ҳам Ғарбий Европада Америка ракеталарини жойлаштириш масаласида ўзларини тийиб турадилар, деб умид қилишга ҳақлимиз. Чунки, бу масалада ўзаро келишиб олиш Женева музокараларини амалий қарорлар қабул қилиш йўлига олиб чиқишга ёрдам берган бўлур эди, янада мураккаброқ проблемаларни бартараф этишда ҳам ўз ролини ўйнаган бўлур эди.

Варшава Шартномаси деярли асрнинг учдан бири давомида амал қилмоқда — бутун ана шу давр мобайнида у кескинликни юмшатиш ва қурол-яроғларни чеклашга, Умумевропа ҳамкорлигини ривожлантиришга қаратилган конструктив ғояларнинг ташаббускори бўлиб чиқмоқда. Унинг халқаро сиёсатда тобора ўсиб бораётган салмоғи дунёдаги умумий иқлимга ижобий таъсир ўтказмоқда. Бу коллектив куч-ғайрат, қардош мамлакатлар ҳар бири қўшган ҳисса натижасидир.

Ўртоқлар, фашизм устидан Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги арафасида биз ғолибларнинг иккинчи жаҳон уруши қабрлари ва харобалари ёнида ичган қасамини яна бир бор эсга оламиз. Уруш такрорланмаслиги керак! Биз буни унутганимиз йўқ, уруш нималардан сабоқ берганини ҳам унутганимиз йўқ. Уларнинг орасида энг муҳимларидан бири — Гитлерга қарши иттифоқчи давлатлар ҳамкорлиги намунасидир. Бугун биз Европадаги ва барча қитъалардаги ҳамма давлатларга мурожаат қилиб, келишмовчиликлардан устун туришга, бутун инсониятга таҳдид қилаётган янги хавфга — ядро қуролидан қирилиб кетиш хавфига қарши курашда иттифоқчи бўлишга чақирамиз.

Варшава Шартномаси муддатини узайтираётиб, биргаликдаги куч-ғайрат билан урушнинг олдини олиш мумкин ва лозим, деган қатъий ишончимизни яна бир бор изҳор қиламиз. Мамлакатларимиз халқларининг иродаси ана шундайдир. Партияларимиз ва ҳукуматларимизнинг сиёсати ҳам, социалистик давлатлар мудофаа иттифоқининг бутун фаолияти ҳам ана шунга қаратилган.

Партияларимиз ва давлатларимизнинг ҳамкорлиги давом этиши учун, уларнинг бирлиги ва жипслиги марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм принциплари асосида мустаҳкамланиши учун!

Социализм мамлакатларининг қардошларча иттифоқи — Варшава Шартномаси мустаҳкамланаверсин!

Социалистик Халқ Польшаси учун, ўртоқ В. Ярузельскийнинг ва Польша раҳбарлиги аъзоларининг, учрашувимиз ҳамма қатнашчиларининг сиҳат-саломатлиги учун!

Ер юзида мустаҳкам тинчлик учун!

* * *

В. Ярузельский билан М. С. Горбачёв ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Қабул маросими самимий вазиятда ўтди.

ТИНГЛОВЧИЛАР БИТИРИБ ЧИҚДИ

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси сиртқи бўлими тингловчиларининг навбатдаги битириб чиқиш маросими бўлди. Битириб чиқувчилар орасида область ва шаҳар партия комитетларининг секретарлари, КПСС Марказий Комитети аппарати ва марказий идеология муассасаларининг ходимлари, область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, партия, совет, касаба союз ва комсомолнинг бошқа масъул ходимлари бор.

Тингловчилар ишдан ажралмаган ҳолда уч йил давомида марксизм-ленинизм назарияси ва коммунистик қурилиш практикаси, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, идеология фаолиятининг актуал масалаларини ўргандилар. КПСС XXVI съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленуми материалларини ўрганишга алоҳида эътибор берилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. И. Рижков, СССР Госплани Раисининг биринчи ўринбосари Л. А. Воронин, КПСС Ульяновск область комитетининг биринчи секретари Г. В. Колбин, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясининг ректори Р. Г. Яновский ўқишнинг якунловчи босқичида тингловчилар ҳузурида лекция ўқидилар. Тингловчилар план топшириқлари, социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун меҳнат коллективларини сафарбар этиш соҳасида Москва шаҳар ва Москва областидаги район ва шаҳар партия комитетларининг, саноат корхоналари партия комитетларининг иш тажрибаси билан танишдилар. СССР Олий Совети Президиумида, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР Госплани, марказий идеология муассасаларида амалий машғулотлар ўтказилди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари ўртоқ Анатолий Тимофеевич Савченкони Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЖАСОРАТ

«Салом, Маҳмуд! Мен собиқ комбатинг Павел Семёнович Стегнёв бўламан. Балки эсларсан! Лекин, мен сени сира унутмайман. Яқинда дарагингни эшитиб, шунақаям хурсанд бўлдимки, асти қўяверасан! Ахир, сендек қаҳрамонни унутиб бўлармиди! Айниқса, Берлин автострадаси эстакадасидаги жасоратинг ҳечам хотирамдан чиқмаса керак. Ўшанда пистирмада туриб фашистларнинг 4 танкини мажақлаб ташлаган эдинг. Сен командирлик қилган танк экипажининг ушбу жасоратини армия газетаси «Фавқулодда жасорат» деб ёзган эди...»

Ҳам ҳаяжон, ҳам самимият билан битилган ушбу мактубга ҳозир Евпаторияда истиқомат қилаётган истеъфодаги полковник Л. С. Стегнёв имзо чеккан эди.

Ёши етмишларни қоралаб қолган, нигоҳлари жиддий Маҳмуджон ака Дадажонов стол устида турган хатга тикилиб, хаёлга чўмди. Собиқ танкчи офицер ҳозир нималарни ўйлаяпти экан? Балки олисдан келган мактуб сатрлари орасида Берлин йўналишидаги ўша эстакадада бўлган ҳаёт-мамот жанги манзаралари қайта жонландимикин?

1939 йилда ҳарбий хизматга чақирилиб, бронетанк қисмларида хизмат қила бошлаган фарғоналик йигит интизомлилиги, жасурлиги туфайли тезда кўзга ташланган эди. Уруш бошлангач транспортёр ўқчиси М. Дадажонов биринчилардан бўлиб жангга кирди. Чегара районида бронетранспортёр ёниб кетгач, у ўқчи баталь-он ротасида жанг қила бошлади. Гитлерчилар қуршовидан ёриб чиқишда, мудофаа жангларида ўзини кўрсатди.

Лекин коммунист М. Дадажонов ҳамон ўзини бронетанк қўшинлари жангчиси деб ҳисоблар, босқинчиларни зирҳли машина билан мажақлашни орзу қиларди. Тақдир уни қайтадан шу қўшинга қайтарди. Олти ойлик танкчилар мактабини битирган кичик лейтенант М. Дадажонов Т-34 танки командири сифатида босқинчиларни Ватанимиз территориясидан қувиб чиқариш жараёнидаги кўплаб шиддатли жангларда қатнашди. Гвардиячи офицер командирлик қилган экипаж душманнинг кўплаб тўп ва миномётларини мажақлаб ташлади, ўт очиш нуқталари ҳамда истеҳкомларини яксон қилди.

1945 йил 22 апрель Маҳмуджон Дадажоновнинг хотирасидан сира чиқмайди. Қўшинларимиз гитлерчилар Германияси тупроғида душманга қарши омонсиз жанг қилиб, Берлин томон силжиб борардилар. 162-танк бригадасининг 3-батальони взвод командири гвардиячи лейтенант М. Дадажонов худди ўша куни Берлин — Братислава йўлидаги эстакада остида жасорат кўрсатди. Воқеа бундай бўлганди. Берлин йўналишида ҳужум жангларини давом эттираётган қисмларимизни душман бирбиридан ажратиб ташлади. Агар душманнинг ана шу кучи йўқ қилинмаса, аҳвол мушкуллашиб, ҳужумимиз тўхтаб қолиши мумкин эди. Фурсатдан фойдаланган душман ўз қўли остидаги Берлин — Братислава йўлидан истаган вақтида мадад кучлари олиб келиши аниқ эди. М. Дадажонов взводига ана шу магистрал йўлда ҳаракат қилиши мумкин бўлган душман колонналарига зарба бериш вазифаси топширилди.

Тонг ёриша бошлаганда унинг взводидаги уч танк эстакадага яқинлашиб келди. Ҳаммаёқ жим-жит, катта магистрал йўлда ҳеч нарса кўринмасди. Взвод командири ортидан келаётган икки танкка йўл бўйидаги дарахтлар панасида қулай позиция танлашни буюриб, ўз танкини кўприк тагида тўхтатишни айтди. Душман томонидан келиши эҳтимоли бўлган мадад кучлари шу ердан бемалол кўринар, мўлжалга олиш ҳам ўнғай эди.

Орадан қирқ минутларча ўтгач, ҳамма ҳушёр тортиб қолди. Рўпарадан душман колоннасининг қораси кўринди. Дадажонов синчиклаб қараб олдиндаги учта танк «Тигр» эканлигини аниқлади. Уларнинг ортидан бронетранспортёрлар кўринди. Ундан кейин юк машиналари...

Душман колоннаси шиддат билан бостириб келаётган эди. Ана, орадаги масофа икки юз эллик метрча қолди. «Жангга ҳозирланинг!» рация орқали буйруқ берди взвод командири. Кейин чаққон тўп ёнига ўтди.

— Термит снаряддан бер! Тез! — буюрди у.

Тўпни ўзи ўқлаб, нафасини ичига ютганича кутиб турди. Орадаги масофа юз эллик метрча қолганда танк замбараги гумбурлади. Термит снаряд нишонга тегиб «Тигр» бурқсий бошлади. «Снаряд!» қичқирди Дадажонов. Тўпни яна ўзи ўқлаб отди. Шиддат билан олдинга ташланаётган иккинчи танк ҳам ёна бошлади. Шу тариқа немис колоннаси олдида «қопқоқ» ҳосил бўлиб қолди. Ёнаётган машиналар ортида туриб замбарагини эстакада томон бураётган учинчи «Тигр» ҳам Дадажоновнинг снарядидан аланга олди.

Шу пайт душманнинг узундан-узун колоннасининг гоҳ орқа томонида, гоҳ ўртасида снарядлар портлаётган эди. Взводдаги қолган икки танк экипажи ҳам панадан туриб, душман техникасини мўлжалга оларди.

Гитлерчилар колоннасида саросима бошланиб, ҳамма нарса аралаш-қуралаш бўлиб кетганди. «Қани, олдинга қараб ҳайда!» — буйруқ берди механик-ҳайдовчига командир. Танк йигирма метрча юриб боргач, Дадажонов фашист бронемашинасини ёндириб юборди. Кейин «парчаланувчи снаряд!» деб қолди. Танк тўпи яна гумбурлади. Бу гал гитлерчиларнинг олти стволли миномёти яксон этилган эди.

Шу пайт у кучли зарбдан учиб кетди ва елкаси билан нимагадир қаттиқ урилди. Эс-ҳушини йиғиб қараса, душман снарядидан танк қаттиқ шикастланиб, башня командири билан радист ҳалок бўлган экан. «Танкни кўприк остига ол», — деди у ҳайдовчига. Ўзи эса фашистларни пулемётдан ўққа тута бошлади...

Бир сўз билан айтганда 1945 йил 22 апрель тонготарида Берлин — Братислава йўлидаги эстакада атрофи фашист колоннаси учун жаҳаннамга айланган эди. Ўша жанг пайтида бу ерда душманинг беш танки, ўнга яқин бронемашина ҳамда юк машиналари, тўп ва миномётлари яксон қилинди. Ана шу жангдан сўнг унинг кўксидаги I даража Ватан уруши ордени ёнида Қизил Юлдуз ордени пайдо бўлди...

Маҳмуджон ака Дадажонов собиқ комбати П. С. Стегнёвнинг мактубига назар ташлар экан, кулимсираб дейди:

— Комбатимиз ғоят ажойиб одам эди. Ўша жангда тўрт «Тигр»ни ёндириб юборган эдинг, деб ёзибди. Аниқ эсимда, учтасини ёндирганман. Кейингиси бронемашина эди...

Собиқ гвардиячи офицер М. Дадажонов шунақа одам. Олтиариқликлар уни ҳалоллиги, тўғри сўз ва самимийлиги учун ҳам ҳурмат қилишади.

У урушни Прагада тугатиб, она тупроғига қайтди. Кўп йиллар партия, совет органларида ишлади, колхозни бошқарди. Тинч меҳнат фронтидаги хизматлари учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва қатор медаллар билан мукофотланди.

Собиқ гвардиячи жангчини Олтиариқ районида ёшлар даврасида, мактаб ўқувчилари орасида тез-тез учратиш мумкин. У бу учрашувларда Совет Қуролли Кучлари, совет кишиларининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жасоратлари ҳақида ёшларга тўлқинланиб сўзлаб беради.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ОЛДИНГИ ШУҲРАТНИ ТИКЛАБ БЎЛАДИМИ?»

Юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола газетанинг шу йил 12 февраль сонида босилган эди. Унда кейинги йилларда «Нарпай» совхозида қишлоқ хўжалиги, айниқса, чорвачилик соҳасида маҳсулотлар етиштириш пасайиб, норентабел бўлиб қолганлиги танқид қилинганди.

Бу муҳим вазифа атрофлича ўрганилиб, текшириш натижалари НАВОИЙ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИнинг бюро мажлисида муҳокама этилди.

Қишлоқ хўжалигига, айниқса, чорвачиликка раҳбарликни бўшаштириб юборганлиги учун совхоз директори А. Абдуқодировга қаттиқ ҳайфсан берилди ва вазифасидан озод этилди. Ишлаб чиқаришга партиявий раҳбарликни сусайтирганлиги, йўл қўйилган камчиликларга бефарқ қараганлиги учун совхоз партия ташкилотининг секретари А. Ҳамидовга партиявий жазо берилди.

Танқидий мақола «Нарпай» совхози коммунистлари, ишчи-хизматчиларининг кенгайтирилган умумий йиғилишида ҳам муҳокама қилинди ва чора-тарбирлар белгиланди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ИНСОНИЯТ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар олий партия ва давлат арбоблари учрашувининг якунлари ва унда тантанали равишда имзоланган «Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ҳақидаги протокол» чет эл матбуотининг диққат марказида турибди. Газеталар Польша пойтахтидаги қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский сўзлаган нутқларни батафсил шарҳламоқдалар.

Бугунги поляк газеталари «Доимо ленинча тинчлик сиёсати йўлидан», «Халқлар ҳаёти ва хавфсизлиги йўлидан», «Бутун инсониятнинг манфаатларини кўзлаб» деган сарлавҳалар остида чиқди. **«Трибуна люду»** газетасининг уқтиришича, Варшава Шартномасининг амал қилиш муддати узайтирилганлиги реал социализм мамлакатларининг бирлигини ва сиёсий-мудофаа қудратини яна бир бор равшан тасдиқлайди. Бу эса Шартномада қатнашувчи мамлакатларнинг инсоннинг олий ҳуқуқи —тинч яшаш ҳуқуқи пишиқ-пухта ва самарали таъминланишига эришишга азму қарор берганликларини ифодалайди.

ГДРдаги **«Нойес Дойчланд»** газетаси ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқини баён этиб, қуйидагиларни таъкидлайди: «Совет Иттифоқи ўзи ҳам, иттифоқчилари ҳам на ерда, на космосда устунликка эришиш йўлларини изламаётганликларини яна бир бор тасдиқлади. Биз ким баландроқ ядровий девор қуриш хусусида мусобақалашишга интилмаймиз. Аммо биз, ҳарбий-стратегик тенглик бузилишига ҳам йўл қўймаймиз. Бу — Варшава Шартномаси қатнашчиларининг ялпи қатъий позициясидир. Башарти «самовий урушлар»га тайёргарлик давом эттирилаверадиган бўлса, бизнинг жавоб чоралари кўришдан бошқа иложимиз қолмайди, ўз-ўзидан равшанки, бу ҳолда ҳужумкор ядро қуроллари ҳам кучайтирилади ва такомиллаштирилади».

Варшава Шартномаси реал социализм мамлакатларида тинч бунёдкорлик меҳнатининг ишончли таянчидир, деб уқтиради Венгриядаги **«Непсабадшаг»** газетаси. Бизнинг иттифоқимиз каби иттифоқ тарихда ҳали бўлган эмас, бу иттифоқдаги муносабатлар суверен давлатларнинг тўла тенглигига ва ўртоқларча ўзаро ёрдамига асосланган.

Болгариядаги **«Работническо дело»** газетаси Варшавадан олган материалларини «Тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган тарихий ҳужжат» сарлавҳаси остида эълон қилди. Польша пойтахтида имзоланган протокол, деб уқтиради бу газета, тарихга давлат реализми ва стратегик донишмандликнинг олий нишонаси, ақл-идрок ва инсонпарварлик намунаси сифатида киради.

Совет раҳбари стратегик ҳужум қуролларининг чорак қисмини қисқартиришни яна таклиф қилди,— деб ёзади **«Вашингтон пост»** газетаси. — Москва ўзаро келишиб, қурол-яроғларни бундан ҳам кўпроқ қисқартиришга ҳам эътироз билдирмаган бўлур эди. Агар космосда қуролланиш пойгаси бошланмаса, агар космос тинч бўлиб қолса, шу ишларнинг ҳаммасини қилиш мумкин.

М. С. Горбачев Варшавадаги ўз нутқининг анчагина қисмини Шарқ билан Ғарб ўртасидаги ўзаро муносабатларга ажратиб, Вашингтонни Рейганнинг космосни ҳарбийлаштириш режалари амалга оширилиши натижасида келиб чиқадиган салбий оқибатлар ҳақида қатъият билан огоҳлантирди, деб ёзади Англиядаги **«Файнэншл таймс»** газетаси. «Самовий урушлар» учун қурол-яроғ яратиш иши эндигина бошланаётган бўлса ҳам, бу иш ҳозирнинг ўзидаёқ бутун дунёни ҳавотирликка солмоқда, бутун халқаро муносабатлар системасини издан чиқармоқда, ҳозиргидан ҳам кучлироқ сиёсий ва ҳарбий мухолифликка олиб бормоқда.

Европани, урушдан кейинги дунёни парчалашга СССР ва бошқа социалистик давлатлар асос солганлари йўқ, деб хулоса қилади Франциядаги **«Юманите»** газетаси. Бу нарса НАТО бунёдкорлари кирдикорларининг оқибати бўлди. Варшава Шартномаси эса НАТОдан олти йил кейин тузилди. Ўша пайтдан бери социалистик мамлакатлар, агар НАТО тарқатиб юбориладиган бўлса, Варшава Шартномасини ҳам тарқатиб юборишга тайёр эканликларини неча марталаб изҳор қилдилар. Шу принципиал позиция тўла-тўкис сақланиб қолмоқда.

(ТАСС).

Германия Демократик Республикасининг ҳукумати ва касаба союзлари қурғоқчиликдан зарар кўрган Эфиопия аҳолиси учун 50 трактор, 1000 тоннадан зиёд озиқ-овқат, шунингдек дори-дармонлар ҳамда кундалик турмуш учун зарур бўлган буюмларни кўплаб етказиб бердилар. Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг раиси, Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Менгисту Хайле Мариам ГДР томонидан кўрсатилаётган ҳар томонлама ёрдамни юксак баҳолади. Суратда: ГДРдан келган совғани Асэб портида қабул қилиб олиш пайти.

АДН—ТАСС фотоси.

САЛЬВАДОРДАГИ ЖАНГЛАР

ГАВАНА. (ТАСС). Фарабундо Марти номли Миллий озодлик фронти (МОФ) партизанлари Сальвадорда Дуарте америкапараст режими қўшинларига қарши жанговар ҳаракатларни кучайтирдилар. Қўзғолончилар «Венсеремос» радиостанциясининг хабарларига кўра, ватанпарварлар сўнгги кунлар мобайнида душман солдат ва офицерларидан 18 кишини йўқ қилдилар.

МОФ отрядлари Морасан, Сан-Висенте ва Сан-Мигель департаментларида жазо бўлинмаларига бир неча марта қаттиқ зарба урдилар. Бу бўлинмалар орасида Америка ҳарбий «маслаҳатчилари»дан таълим олган «Арсе» ва «Понсе» махсус батальонлари бор эди. Ватанпарварларнинг тўхтовсиз ҳужумлари «Қўғирчоқ режим» жазо операциясини барбод этмоқда. Бундай операция вақтида мингдан кўп солдат ва офицер режим армиясига бир неча йилдан буён қаттиқ қаршилик кўрсатиб турган партизанларнинг афсонавий қалъаси — Гуасап вулқонини босиб олишга уринмоқда.

Сўнгги ҳафта мобайнидагина, деб хабар қилади «Венсеремос», МОФ жангчилари душманнинг қарийб 100 нафар солдатини сафдан чиқардилар.

ЛИМА. (ТАСС). Рейган маъмурияти Сальвадорнинг ички ишларига қўпол равишда аралашиб, Марказий Америкадаги ана шу мамлакатда уруш ёнғинини кучайтирмоқда. Бу ерга келган Сальвадор революцион-демократик фронти раиси Гильермо Унго шуни айтди.

РЕЙГАН МАЪМУРИЯТИНИНГ ТАЛАБИ РАД ЭТИЛДИ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Америка конгрессининг вакиллар палатаси Рейган маъмуриятининг ҳозирги молия йилида Никарагуага қарши террорчи тўдаларга ёрдам бериш учун 14 миллион доллар ажратиш тўғрисидаги талабини 180 овозга қарши 248 овоз билан рад қилди.

Эй—Би—Си телекомпанияси овоз беришнинг якунини «Рейган маъмуриятининг ташқи сиёсат соҳасидаги энг катта мағлубияти» деб атади. Кузатувчиларнинг уқтиришларича, гарчи бундан бир неча соат аввал ҳукмрон республикачилар партияси кўпчиликка эга бўлган сенат маъмуриятнинг талабини маъқуллаган бўлса-да, вакиллар палатасидаги овоз беришнинг якуни алоҳида аҳамиятга эга. Кейинги кунларда Оқ уй айни конгресс аъзоларини ўзига оғдириб олиш учун жуда катта куч сарфлаб, Никарагуага қарши тўдаларни қўллаб-қувватлаш масаласини ўз ташқи сиёсатининг принципиал масаласига айлантирган эди.

Президент кунига бир неча бор иккиланувчи конгресс аъзолари билан шахсан учрашиб, конгресс аъзоларига тинимсиз қўнғироқ қилиб, Марказий Америкадаги «коммунистик хавф» қаршисида «бирлик» кўрсатишни талаб қилган эди. Президентнинг ўзи ва унинг маъмурияти вакиллари конгрессга тазйиқ ўтказиб, фактларни ошкора сохталаштиришга, тарқатишга киришган эди.

Оқ уйнинг «далил-исботлари» шу қадар қалбаки, мунофиқона тус олдики, ҳатто вакиллар палатасидаги маъмуриятнинг иттифоқчиларидан кўп кишилар Вашингтоннинг режаларига қарши чиқдилар. Уларнинг фикрича, АҚШнинг Марказий Америка ишларига қуролли аралашувни кенгайтириши бутун региондаги аҳволни қаттиқ беқарорлаштириши ва вазиятни кескинлаштириши мумкин.

«Рейган Никарагуага Америка қўшинларини киритмагунча тинчимайди»,— деди вакиллар палатасининг спикери Томас О' Нил. «Маъмуриятнинг сиёсати ғайриқонуний ва адолатсиз сиёсатдир. Бу сиёсатни АҚШ аҳолисининг жуда кўпчилиги қўллаб-қувватламаяпти» — деди конгресс аъзоси Дэвид Бониор. Бу сиёсат,— деб уқтирди у, «мамлакатни Марказий Америкада кенгайиб бораётган урушга дучор қилади». «Маъмуриятнинг Никарагуага нисбатан қилган ножўя ишлари рўйхати қандайдир тинч ниятлар ҳақидаги баёнотларни батамом чиппакка чиқаради, — деб уқтирди конгресс аъзоси Роберт Матсуи. — Маъмуриятнинг сиёсати ҳамиша ошкора ва ўринсиз мухолифлик мақсадини кўзлаб келди».

Маъмурият талабининг бундан буёнги тақдири турли муросага келтирувчи таклифлар юзасидан ўтказиладиган овоз бериш давомида ҳал этилади, шундан кейин конгресснинг келиштирувчи комиссияси узил-кесил вариантни ишлаб чиқади. Бироқ АҚШ вице-президенти Ж. Бушнинг эътироф қилишича, бундан қатъи назар, Оқ уй Никарагуага қарши қуролли тўдалар учун маблағ ажратилишига аввалгидек интилаверади.

СОВЕТ МАДАНИЯТИ ҲАФТАЛИГИ ЯКУНЛАНДИ

РАБОТ, 27 апрель. ТАСС мухбири И. Мякишев хабар қилади: Марокашда Совет маданияти ҳафталиги зўр муваффақият билан ўтди. Ҳафталикда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси, республика Фанлар академиясининг президенти П. Ҳабибуллаев бошчилигидаги делегацияси қатнашди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Марокашнинг расмий кишилари билан, кенг жамоатчилик намояндалари, маданият ва илм-фан арбоблари билан учрашдилар.

Совет маданияти ҳафталигини кенг ёритган Марокаш оммавий ахборот воситалари ҳафталикнинг яхши уюштирилганлиги ва муваффақиятли ўтганлиги Марокаш билан СССР ўртасидаги дўстлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида муҳим воқеа бўлиб қолганини таъкидламоқда.

ЭРОН—ИРОҚ МОЖАРОСИ

БАҒДОД, 27 апрель, (ТАСС). Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида хабар қилинишича, ўтган кунлар мобайнида «Дажла дарёси шарқроғида»ги участкаларда ва Басрадан шарқроқдаги районда Ироқ ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари 138 марта жанговар парвоз қилган. Душман аскар ва техникадан талафот кўрган. Ахборотга мувофиқ, Ироқнинг олдинги қисмларидан бири артиллерия мададида «Дажла дарёси шарқроғида»ги участкада фронт чизиғини ёриб ўтган ва кўп миқдордаги ҳарбий техникани ўлжа олган.

НИКОСИЯ, 27 апрель, (ТАСС). Эроннинг ИРНА ахборот агентлиги кейинги 24 соат мобайнида фронтнинг турли участкаларида ўқтин-ўқтин артиллерия отишмалари бўлиб турганлигини хабар қилди. Эрон қўшинлари аскар ва техникадан талафот кўрганлар.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ саҳифаси

№ 4 (264)

Шу кунларда Чуст районидаги Навоий номли колхоз халқ назоратчиларининг қиладиган ишлари кўп. Улар чигит экишни туғаллаш ва ундириб олишга эътиборни кучайтирмоқдалар.

Суратда: район халқ контроли комитетининг раиси Т. Йўлдошев ва халқ назоратчиси М. Эшонов У. Қурбоновнинг тракторини кўздан кечирмоқдалар.

Х. Ҳайдаров фотоси (ЎзТАГ).

● ҲАР БИР ИШ ЖОЙИДА ТАРТИБ ВА ИНТИЗОМНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

● ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН КУРАШ— НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ МУҲИМ ИШИ

● ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

ХОРАЗМ

● **Область халқ контроли комитети ўтказган текширишда область матлубот жамияти ва ишчилар таъминоти бўлимлари тармоқларида жиддий камчилик ва хатоликлар содир бўлаётганлиги аниқланди.** Текширилган 333 савдо ва умумий овқатланиш корхонасининг ҳар тўрттасидан бирида совет савдоси қоидаларига хилоф ишлар қилинаётир. Харидорлар ҳақидан уриб қолиш, уларга қўпол муомалада бўлиш, ноёб молларни яшириб сотиш содир бўлмоқда. Иш куни режимига риоя этилмаётир. Жумладан, текшириш ўтказилган куни Хива район матлубот жамиятига қарашли 19-магазин икки ярим соат кеч очилди. Шовот районидаги «Ленинизм» колхозида учта магазин эса умуман ишламади. Товар обороти планини бажаришда кўзбўямачиликларга йўл қўйилган.

Область халқ контроли комитети текшириш якунини муҳокама қилиб, айбдор мансабдор кишиларга тегишли жазо берди, планларни бажаришдаги қалбакичилик фактларига оид материаллар маъмурий органларга оширилди.

ЖИЗЗАХ

● **«Госкомсельхозтехника»нинг «Узстроймонтаж» трестига қарашли 2- ва 3-кўчма механизациялашган колонналари бош пудрат ташкилотлари ҳамда «Госкомсельхозтехника»нинг Жиззах область бирлашмаси буюртмачи сифатида қилинган ишлар ҳақида қалбаки маълумотлар бериш билан шуғулланмоқда.** Кўпгина уй-жойлар қатор камчиликлар билан фойдаланишга топширилмоқда. Зарбдор посёлкасида бетон қуйилиб, эндигина девори кўтарилаётган уй фойдаланиш учун тайёр эканлиги ҳақида ҳужжатлар расмийлаштирилган. 2-кўчма механизациялашган колонна «Госкомсельхозтехника»нинг Зарбдор район бирлашмасида бажарган 12 минг сўмлик иш 27 минг сўм қилиб кўрсатилган.

Область халқ контроли комитети уй-жойлар қуриш ва фойдаланишга топширишда пала-партишлик ва алдамчиликка йўл қўйганликлари учун «Госкомсельхозтехника»нинг область бирлашмаси қурилаётган корхоналар бирлашган дирекцияси директори Пак ва 2-колонна бошлиғи Нишоновни вазифасидан четлаштирди. 3-кўчма механизациялашган колонна бошлиғи Сидоропулога қаттиқ ҳайфсан берилди.

БУХОРО

● **Қурилиш бўйича область колхозлараро кенгаши комплектация базасида хўжасизлик ва тартибсизлик ҳукм сурмоқда.** Қурилиш объектларига келтирилаётган ускуна ва аппаратлар очиқ ҳавода сақланаётганлиги туфайли занглаб, сифатсизланаётир. Бу ерда ҳисоб-китоб ишларида тартиб йўқ. Ойлик ҳисоботлар тайёрланмайди. Колхозларга бинокорлик материаллари етказиб беришда фонд интизоми қўпол равишда бузилаётир. Хусусан, Олот райони колхозларига белгиланганидан 1,6 баравар кўп ёғоч-тахта етказиб берилгани ҳолда Шофиркон ва Ғиждувон районлари планининг 24 — 30 проценти миқдорида материаллар билан таъминланган, холос.

Область халқ контроли комитети қурилишдаги йўл қўйилган нуқсонлар учун область колхозлараро кенгаши раиси А. Ҳамроев, унинг ўринбосари С. Раҳмонов ва комплектация базаси мудири Б. Жалиловни тегишлича жазолади.

ҚАТЪИЯТ

— Тоживой ака Меликўзиев ўз бахтини тинимсиз меҳнатдан топган.

Бувайда районидаги «Партия XX съезди» колхози халқ назоратчиларининг етакчиси ҳақида бундай илиқ гапларни кўп эшитиш мумкин. Бунинг боиси битта. У ҳам бўлса барчага баравар, холис, одил иш тутиши, масалалар ҳақида давлат манфаати, кўпчилик назари билан фикр юритишидир.

Хўжалик халқ контроли группасининг дид билан жиҳозланган хонасига кирсангиз, республика, область ва район халқ контроли комитетларининг бир қатор фахрий ёрлиқлари ва мукофотларга кўзингиз тушади. Улар Меликўзиев бошлиқ назоратчилар фаолиятига муносиб баҳодир.

Халқ контроли группаси колхоз фаолиятининг барча йўналишларига кўз-қулоқ. Тартиб-интизомни мустаҳкамлашдан тортиб, машина ва механизмлардан самарали фойдаланиш, ёнилғи-мойлаш материалларини тежаб-тергаб сарфлаш. Ана шу кўплаб масалалар бўйича тез-тез текшириш ва оммавий рейдлар ўтказилмоқда.

Ўтган йили август ойида 20 килограмм сабзи уруғи сепилган эди. Аммо, айрим кишиларнинг маъсулиятсизликлари туфайли сабзи парвариши эътибордан четда қолди. Экин ўз вақтида ўзиқлантирилиб суғорилмади. Ўт босиб кетди. Натижада экинни бузиб ташлашга тўғри келди. 1,5 гектар ердан фойда ўрнига салкам 1,5 минг сўм зарар кўрилди. Ҳолбуки, ишдаги бу лоқайдлик хўжаликда ҳеч кимни безовта қилмади. Ёпиғлиқ қозон ёпиқлигича қолаверди. Халқ назоратчилари бу масалани колхоз правлениеси ва партия ташкилоти эътиборига ҳавола этдилар. Бу иш учун бевосита айбдор бўлган 2-бўлим агрономи Абдумуталиб Мамадалиев тегишлича жазоланди, келтирилган зарар ундириб олинди.

ХАЛҚ НАЗОРАТЧИЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Хўжалик халқ назоратчилари кейинги бир йилда салкам йигирма марта рейд ва текшириш ўтказдилар. Хатоликларга йўл қўйган кишилардан назоратчиларнинг таклифи билан 2257 сўм колхоз кассасига қайтарилди.

Экин майдони торайиб бораётган хўжаликда мавжуд резерв ва имкониятлардан самарали фойдаланиш, ҳар қарич ер унумдорлиги ҳақида жон куйдириш муҳим аҳамиятга эга. Шу йилнинг бошида Меликўзиевнинг таклифи билан ер майдонлари қайта текширишдан ўтказилди. Айрим кишилар «ўзлаштириб» олган ерлар ва уватлар ҳисобига 1,5 гектар ер экин майдонига қўшилди. Пахтакорлар гектар ҳисобига салкам 50 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтараётганликлари инобатга олинса, ундан олинадиган даромад ойдинлашади.

Жамоатчилик фаолиятига сидқидилдан муносабатда бўлаётган халқ мулки посбонлари сафи кенгайиб бормоқда. Абдусалом Султонов, Мирали Мирсаидов, Қодирали Назаров, Турғунбой Ризаевлар ана шулар жумласидандир.

— Назоратчилик камчиликларни қайд этиш, айбдорларни жазолашдангина иборат эмас, — дейди Тоживой Меликўзиев. — Энг муҳими, ана шу нуқсонлар юзага келиши сабабларини ўрганиш, унинг бартараф этилишига, такрорланмаслигига эришиш, шу орқали кишиларни тарбиялашга ҳисса қўшиш лозим. Халқ назоратчиларимиз худди ана шу йўналишдан бормоқдалар.

О. ШАМСИДДИНОВ,
Тошкент олий партия мактабининг тингловчиси.

ХАЛҚ НАЗОРАТИ АКТИВИГА ЁРДАМ

ПУЛ НАЧЁТИ

САВОЛ: Агар халқ контроли группалари текшириш вақтида корхона, колхоз, кооператив ёки бошқа ташкилотларга уларнинг ходимлари моддий зарар келтирганлигини аниқласалар, айбдор шахсларга нисбатан қандай чоралар кўришлари мумкин!

ЖАВОБ: СССРда Халқ контроли тўғрисидаги Қонунда халқ контроли группаларига айбдор шахсларга нисбатан пул начёти ёзиш ҳуқуқи берилмаган. Аммо бундан халқ контроли группалари ходимлар айби билан корхона, колхоз, кооператив ёки жамоат ташкилотларига моддий зарар келтирилганлигини аниқласа, жазо чораси кўролмайди, деган хулоса чиқмайди. Ана шундай фактлар аниқланар экан, группа бевосита келтирилган зарарни ундириб олиш учун зарур чораларни белгилаши мумкин. Бу қуйидаги тарзда амалга оширилади. Аввало, текшириш якуни группа йиғилишида муҳокама қилиниб, айбдорларнинг тушунтиришлари эшитилади. Агар келтирилган моддий зарар қонунга хилоф равишда содир этилган бўлса, айбдорлардан келтирилган зарарни ундириб олиш юзасидан корхона, колхоз правлениеси, ташкилотлар ва турли муассасалар раҳбарларига таклифлар киритилади. Бу ўринда мансабдор шахслар айбдор бўлсалар, халқ контроли группалари пул начётлари ёзиш тўғрисидаги Низомнинг 6-моддасига мувофиқ зарарни ундириб олиш тўғрисидаги ўз таклифларини халқ контроли комитетларига киритади. Шуни унутмаслик керакки, Низомнинг 8-моддасига мувофиқ, халқ контроли группаларининг текшириш материаллари халқ контроли комитетлари учун мансабдор кишиларга нисбатан пул начёти ёзиш тўғрисида қарор қабул қилинишига асос ҳисобланади.

Фаолиятимизнинг самарадорлиги

ИНТИЗОМ БОР ЖОЙДА...

Кенг кўламли вазифалар ҳал этилаётган ҳозирги пайтда тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, сўз ва иш бирлигини таъминлаш ниҳоятда муҳимдир. Соғлом маънавий муҳит, ўзаро талабчанлик вазияти қарор топган жойда катта меҳнат ютуқлари қўлга киритилмоқда. Интизом масъулиятини чуқур ҳис этган кишилар ўз қобилиятларини тўла-тўкис намоён этиш, шахсий ибрат кўрсатиш билан муваффақиятлар салмоғини ошириш, кўрсатма ва планлар бажарилишини таъминлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Шаҳримизда меҳнат интизомини кучайтириш йўли билан иш вақти, мавжуд техника ва механизмлардан самарали фойдаланаётган коллективлар кўп. Уларнинг меҳнат унумдорлигини, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасидаги тажрибалари кўплаб корхона, муассаса ва ташкилотларда қизиқиб ўрганилмоқда.

Аммо баъзи жойларда меҳнат интизоми бўшашиб кетганлигидан кўз юмиш мумкин эмас. Ишга кечикиб келишни тартибни бузиш деб ҳисобламайдиганлар кўпайиб қолган эди. Баъзилар минутларнинг бекор ўтишини денгиздан томчи, деб ҳисоблашарди. Лекин корхона, ташкилотлар бўйича бундай томчилар тўпланса, қанчадан қанча резерв бой берилаётгани аён бўлади? Шаҳар бўйича тўпланса-чи? Жуда катта исрофгарчилик рўй бериши кўриниб турибди.

Андижон шаҳар халқ контроли комитетининг штатли ва штатсиз назоратчилари ишга кечикиб келиш, прогулчиликни камайтириш борасида фаол иш олиб бормоқдалар. Давлат ва жамоат мулкини, халқ мулкини авайлаб сақлаш назоратчиларнинг диққат марказида. Ўтган йили ҳамда шу йилнинг биринчи кварталида 6854 халқ назоратчиси 403 марта текшириш ўтказди. Бу текшириш ва рейдларнинг 23 таси давлат планларининг бажарилиши ва меҳнат интизомининг аҳволини ўрганишга бағишланди. Унинг якунлари қатъийлик, принципиаллик билан муҳокама қилинди. Айбдорлар тегишлича жазоланиб, йўл қўйилган хато ва камчиликларни бартараф этиш юзасидан таъсирчан чоралар кўрилди.

Бу ўринда 1984 йилда 6 та ташкилот бўйича ўтказилган текшириш якунларини қайд этиб ўтишни лозим деб ҳисоблайман. Унда прогул ҳисобига 6326 киши-куни, маъмуриятнинг рухсати билан ишга келмаслик ҳисобига 1500 киши-куни, иш вақтида бекор ўтириш ҳисобига 1200 киши-куни йўқотилганлиги аниқланди. Тартиб-интизомни бузган кишилар қилмишларига яраша жазоландилар. 162-қурилиш трестига қарашли 3-бошқармада текшириш ўтказилганида эса меҳнат интизоми бўшашиб кетганлиги маълум бўлди. Шу куни 10 киши ишга кеч келди. 6 ишчи 20 минут бетон қоришмаси, битта бригада 3 соат электр энергия кутиб бекор ўтирди. «Уззлектромонтаж», «Сантехгазмонтаж» идораларининг коллективлари тушликка 10-15 минут илгари чиқдилар. Назоратчиларимиз «Узтрансспецстрой»нинг Андижон участкасида текшириш ўтказганда кутилмаган ҳол юз берди. Бригада бошлиғи Абдуқаҳҳор Қамбаров эрталаб ишга ўз вақтида келганига қарамай, бригада аъзоларини кутиб ўзи тушликкача бекор ўтирди.

Тартиб-интизом ҳақида гап кетганда «Андижанкоммунтеплоэнерго» ташкилоти фаолияти хусусида тўхталмай илож йўқ. Бу ерда ишга масъулият билан ёндашилмаётганлиги, қимматли дақиқалардан унумли фойдаланилмаётганлигини кўрсатувчи кўплаб мисол келтириш мумкин. Кейинги икки йил ва шу йилнинг биринчи кварталида 77 киши ишдан бўшатилган. Шундан 10 га яқин киши интизомни мунтазам бузганлиги, ишда кеч қолаверганлиги учун вазифасидан четлатилди. 10-қишлоқ ҳунар-техника билим юрти қозонхона оператори Ш. Ортиқов ва бош оператори А. Тилаболдиев иш жойида турмасликлари, баъзан хизмат чоғида шахсий иш билан шуғулланишлари аниқланди.

Халқ контроли комитети текширишлар кўламини кенгайтириш самарадорлигига эришишда ўз атрофида уюшган штатсиз бўлимлар, 150 га яқин штатсиз инспекторнинг актив ёрдамига таянмоқда. Халқ давлат мулкига кўз олайтирувчи, меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан муросасиз кураш олиб бораётган, жамоатчилик топшириғини адо этишда ҳақгўйлик ва принципиаллик кўрсатаётган назоратчилар сафи кенгайиб бормоқда. Е. Липкина, Е. Есенкова, И. Бўтабеков, Қ. Абдуллаев, Ш. Турғунов, Ҳ. Аҳмадалиев ана шулар жумласидандир. Бундай кишиларнинг жонкуярлиги, ҳалоллиги, коллектив ишига садоқати туфайли давлат маблағини тежаб қолиш, исрофгарчиликнинг олдини олишга эришилмоқда. Ўтган йили халқ мулки посбонларининг таклифи билан 56 та ортиқча штат қисқартирилди, молия интизомини бузган 43 кишидан давлатнинг салкам 10 минг сўми ундириб олинди.

Тартиб-интизомни мустаҳкамлаш тобора муҳим аҳамият касб этмоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг ана шу масалада қабул қилган қарорида жойларда юксак даражада тартиблиликни жорий этиш ютуқлар омили эканлиги, ўн биринчи беш йиллик план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажаришнинг муҳим гарови эканлиги кўрсатиб ўтилди. Шундай экан шаҳар халқ контроли комитети жойларда иш тартибини бузувчи, прогулчи, ишёқмасларга қарши курашни бундан кейин ҳам кучайтираверади.

А. РУСТАМОВ,
Андижон шаҳар халқ контроли комитетининг раиси.

Халқ контролерлари! Хўжасизлик, исрофгарчиликка қарши, совет жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларида тартибни мустаҳкамлаш учун зўр матонат билан курашингиз!

(КПСС Марказий Комитети 1 Май Чақириқларидан).

РАССОМ ХАНДАСИ

АНТИҚА ТАЖРИБА

Йўлда икки чорвадор учрашиб қолишди.

— Эшитдингизми! — деди бири иккинчисига, — Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози жамоат чорвачилигида антиқа тажриба қўлланаётган эмиш.

— Қулоғимга чалинган эди, — деди иккинчиси. — Гап бўрдоқига мол боқмай туриб, гўштга қорамол топшириш, кам озуқа сарфлаб сигир ва бузоқларнинг очликка чидамли-чидамсизлигини синовдан ўтказиш ҳақида бораётган бўлса керак...

Чиноз районида бундай миш-мишлар тарқалганига бир оз вақт бўлди. Шамол бўлмаса, дарахтнинг учи қимирлармиди! Ушбу хўжаликда қишлов ҳозирлигига ўта бепарволик билан қаралганлиги туфайли моллар озуқадан қантарилаётир. Гўшт тайёрлаш топшириқлари аҳолидан юқори баҳода сотиб олинган моллар ҳисобига бажарилмоқда. Ана шу ғайри қонуний операциянинг ўзидан хўжалик роппа-роса 20 минг сўм иқтисодий зарар кўрди.

Чиллаки чиллакини кўрганда чумак уради, дейишади. Чамаси, райондаги Киров номли, «Москва» колхозлари ҳамда «Янгиобод» совхозидаги айрим раҳбарлар ҳам «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг антиқа тажрибасига қизиқиш билан қараша-ётганга ўхшайди. Бўлмаса, ушбу хўжаликларда жамоат чорвачилигини ривожлантиришдаги оқсашларга қарши актив кураш олиб борилган бўлур эди.

А. САИДОВ.

ВАЪДАБОЗЛАР

«Узстройиндустрия» бирлашмасига қарашли Жума қум карьери раҳбарлари ваъда беришнинг обдон ҳаддини олишган. Йил бошида, катта-катта йиғинларда планлар ортиғи билан бажарилиши, шартнома мажбуриятларига сўзсиз риоя этилиши ҳақида томоқларини қириб ваъзхонлик қилишади-ю, вақт ўтиши билан сўзларини унутиб юборишаверади. Фактларга эътибор қилинг.

Карьер кейинги вақтда фақат «Гелион» ва пиво заводларига келишилганидан кам маҳсулот етказиб берганлиги учун 136,5 минг сўм жарима тўлади. Фақат кейинги бир йилда керакли ташкилотларга белгиланганидан 179,4 минг кубометр кам қум-шағал етказиб берилди.

Кишига гап таъсир қилмаса қийин экан. Карьер раҳбарлари иш шу аҳволда бўлгани билан сўзга чечанликда давом этишмоқда. Норозилик билдириб, қўнғироқ қилаётган ташкилот, муассаса ва корхоналарга тартиб-интизомни мустаҳкамлаш юзасидан қаттиқ иш олиб борилаётганлиги, ҳадемай иш юришиб кетиши, шартнома мажбуриятларига сўзсиз риоя қилинажаги ҳақида такрор-такрор гап уқдиришяпти.

Билмадик, бу қуруқ ваъдалар қачонгача давом этаркин! Назаримизда тегишли ташкилотларнинг аралашувисиз карьердаги ачинарли аҳволга барҳам бериб бўлмаса керак.

О. ЖАМОЛОВ,
А. ТУРОБОВ,
Самарқанд области.

АЛМИСОҚДАН ҚОЛГАН ДАСТГОҲЛАР

Шаҳрисабз шаҳридаги «Ҳужум» фабрикасида корхонани техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш ишлари суст олиб борилмоқда. Аҳолининг талаб ва истаклари инобатга олинмаётир.

Айни кунларда корхона номига айтилаётган бундай танқидий мулоҳазалар янгилик бўлмай қолди. Бу ерда маҳсулотнинг харидоргирлиги ҳақида қайғураётган киши йўқ. Фабрикада текшириш ўтказган халқ мулки посбонлари кўпгина таажжубли фактларга рўбарў келдилар. Мавжуд тикув машиналаридан 1962 йилдан буён фойдаланилмоқда. Маънавий эскириб, шалағи чиққан машиналар ремонти сифатсиз бажарилаётир Бу, маҳсулотнинг бир қисми брак бўлишига сабаб бўлмоқда. Шаҳардаги новвойхонада ҳам ишлаб чиқаришни механизациялаш танг аҳволда. Новвойхонада ишларнинг бешдан бир қисмигина машиналар зиммасига юкланган, холос. Ҳолбуки олиб келинган янги, замонавий ускуналар ҳовлига қўйилганча қаровсиз ётибди.

«Ҳужум» фабрикаси бош инженери М. Раупов, новвойхона директори К. Зайниддиновларга ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, қўлда бажарилаётган ишлар салмоғини камайтириш учун ғайрат ва талабчанлик кўрсатадиган вақт келмадимикин!

М. ҒАЙБУЛЛАЕВ.

В. МУРОМЦЕВ чизган расмлар.

НАЗОРАТ ПОЧТАСИДАН

ФАОЛЛИК БИЛАН

Ғиждувон ип-йигирув фабрикасининг меҳнатсевар коллективи план ва топшириқларни муваффақиятли бажариш учун сафарбарлик билан меҳнат қилмоқда. Тўқувчилар 1985 йилнинг биринчи квартали топшириғини ортиғи билан бажаришди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 102,3 процент адо этилди.

Коллектив олдида турган масъулиятли вазифани адо этишга экономист Раҳима Жумаева бошчилик қилаётган халқ контроли группаси муносиб ҳисса қўшмоқда. Уларнинг асосий эътибори иш жойида тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, ип-йигирув машина-механизмларидан омилкорлик билан фойдаланиш, тежамкорлик асосида иш юритилишини таъминлашга қаратилган. Группа шу йилнинг дастлабки уч ойида 4 марта рейд ва текшириш ўтказди. 4,3 тонна хом ашё, 13200 киловатт-соат электр энергияси, кўплаб табиий газ тежаб қолинишида уларнинг актив фаолияти муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Корхонада иш ва жамоатчилик топшириқларини адо этишда ўрнак кўрсатаётган назоратчилар сафи кенгаймоқда. Марат Тўраев, Майсара Ашурова, Ҳосият Ўринова, Аслон Исломов каби халқ мулки посбонлари ана шулар жумласидандир.

Т. МАҚСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЕЙДИ

СОНДА БОР-У САНОҚДА ЙЎҚ

Конимех яйловларида авжи баҳор. Чўпонларнинг кўнгли чоғ. Қаттиқ қишдан кейин яйловларга майсалардан гилам тўшалди. Энг асосийси, қўзилатиш мавсуми муваффақиятли ўтмоқда.

— Бу йилги мавсум ўтган йиллардагидан бутунлай фарқ қилади, — дейди «Шофиркон» совхози бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Нортой Бердиев. — Туғилаётган қўзилар соғлом, қоракўл терилар ҳажми катта бўляпти. Шу боис биз қўзиларнинг асосий қисмини ўстиришга қолдиряпмиз.

Нортой Бердиев отарида, у меҳнат қилаётган совхозда ва Конимех районида ана шундай йўл тутилмоқда. Чорвадорлар туғилган қўзиларнинг 70 процентдан ортиғини ўстириш учун қолдириш мажбуриятини қабул қилишган эди. Ҳозиргача бу мажбурият ошириб бажариляпти. 10 апрелгача туғилган 166745 бош қўзининг аксарияти ўстиришга қолдирилди. Шу билан бирга районда қоракўл тери тайёрлашга ҳам эътибор берилаётир.

Албатта, бундай натижалар чўпонларнинг матонатли ва ҳалол меҳнати туфайли қўлга киритиляпти. Лекин гуруч орасида курмак бўлганидек, улар ичида қўзилатиш мавсумидан ўз манфаати йўлида фойдаланишга интилувчи кишилар ҳам учраб туради.

...«Конимех» наслчилик совхози 1-фермасининг қоракўл тери тайёрлаш пунктида иш қизғин. Терилар сони соат сайин кўпайиб боряпти, ишчилар уларни пешма-пеш ошлашяпти. Лекин бу ерда уларнинг яхши меҳнат қилиб, дам олишлари учун шароит яратилмаган. Барча ишлар қўлда бажарилмоқда.

Шу кунгача омбор мудири О. Рахметов ҳужжатга кўра 1147 дона қоракўл тери қабул қилиб олган. Санаб кўрилганда у квитанциялардагига нисбатан 31 дона ортиқ чиқди. Омбор мудири бунинг сабабини изоҳлаб беролмади. Қимматбаҳо маҳсулотларни ўз манфаати йўлида яшириб қўйгандан кейин нима ҳам десин?!

«Коммунизм» совхози 1-фермаси омборидаги аҳвол ундан ҳам ачинарли. Бино ичи ифлос, қоракўл терилар ерда чангга ботиб, бетартиб сочилиб ётибди. Мудирнинг ҳисоб-китоб ишлари ўлда-жўлда. Қанча маҳсулот қабул қилиб олинганлиги ҳақида тегишли ҳужжатлар йўқ. Мудир К. Жайсенов уларни дафтарга қайд этар экан. Аммо дафтар шунчалик кўп ўчириб, бўялганки, омборда қанча қоракўл тери борлигини билиш учун анча ҳисоб-чўт қилишга тўғри келди. Ниҳоят, уларнинг сони 1051 дона эканлиги маълум бўлди. Аммо дастлабки ҳисоблашда бундан 47 дона қоракўл тери кам чиқди. Мудир излай-излай кейинчалик бир қисмини топди-ю, қолгани қаёққа ғойиб бўлганлигини айтиб беролмади.

К. Жайсеновнинг асли касби механизатор. Ферма маъмурияти уни шу йил омбор мудирлигига тайинлаган. Тайинлаган-у бироқ у бу масъулиятли вазифа сир-асрори билан танишиб улгурган эмас. Ўз билганича иш тутяпти. Натижада қимматбаҳо терилар сифатсиз тайёрланмоқда. Бетартиб ва ифлос жойда сақланяпти, ҳисоб-китобида аниқлик йўқ. Совхознинг бошқа фермаларида ҳам аҳвол ночор.

Биз юқорида Конимех районида қўзиларни ўстиришга қолдиришга аҳамият кучайтирилаётганлигини қайд этган эдик. Лекин баъзи чўпонлар бундан шахсий бойлик орттиришга уринмоқдалар. Кейинги пайтда «Коммунизм» совхози 5-фермаси бош чўпони С. Қашқарбоев отаридан саноқдагидан ортиқча 9 та, 4-фермадаги Р. Нурмуродов отаридан 5 та, М. Еримбетов отаридан 3 та қўзини давлат ҳисобига ўтказишга тўғри келди. «Маданият», «Шофиркон», «Октябрь 40 йиллиги» совхозларида ҳам шундай ҳоллар содир бўлиб турибди. Бу шуни кўрсатадики, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари давлат мулкини кўз қорачиғидай асрашга бепарво муносабатда бўлмоқдалар.

— Бизнинг самарали меҳнат қилишимиз учун шарт-шароит етарли эмас, — дейди «Конимех» совхози 1-фермаси бош чўпони С. Аватов. — Ҳатто, оддий ашёлар ҳам етишмайди. Масалан, фонусни олайлик. У айни пайтда ёш қўзиларга кечаси қарашда ғоят зарур. Лекин фермамиздаги биронта ҳам чўпон фонус билан таъминланмаган. Шунингдек, савдо ташкилотлари кундалик эҳтиёж учун керакли озиқ-овқат маҳсулотлари билан ўз вақтида таъминлашмаяпти. Мева-резаворлар ҳақида-ку, гапирмаса ҳам бўлади.

— Отарларни электр движоклар билан таъминлаш ҳақида кўп гапирилади, — дейди 2-ферма бош чўпони Ж. Умрзоқов. — Аммо ҳеч бир ўзгариш бўлмаяпти.

Чўпонларга маданий-маиший ва савдо хизмати кўрсатиш, уларнинг турмуш шароитидаги камчиликлар ҳақида яна кўп мисолларни келтириш мумкин. Лекин райондаги мутасадди раҳбарлари бу камчиликлар учун масъулиятни ҳис этишмаяпти. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин ҳам улар ўз фаолиятларида туб бурилиш ясашмаётир.

Конимех яйловлари қўй-қўзига тўлиб боряпти. Хўжалик ва тегишли ташкилот раҳбарлари ҳозирги масъулиятли даврда интизомни мустаҳкамлашлари, ҳар бир қоракўл тери қатъий ҳисобда бўлишига эришишлари, қўзиларни авайлаб-асраш ва парваришлаш учун курашишлари, чўпонларга ҳар томонлама шарт-шароит яратиб беришлари лозим. Шундагина муваффақиятлар янада мустаҳкамланиб бораверади.

Т. БОЛИЕВ,
Навоий область халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори,

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Илм-фан оламида

ТУПРОҚ ЭРОЗИЯСИГА ҚАРШИ

● Спецедесмус деган майда сув кўкати тупроқ эрозиясига қарши курашда жуда яхши кўмакчи бўлиб қолди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика ва иншоотлар зилзилабардошлиги институти билан Микробиология институтининг олимлари шу кўкат асосида яратган мелиорант модда тупроққа сепиладиган суспензиядан иборатдир. Натижада майда зарраларни шамол учириши анча камаяди. Бундан ташқари майда сув кўкатининг ўзи яхши ўғитдир. Тажрибалар бунда пахтанинг ҳосилдорлиги гектар бошига 11 центнерга яқин ортишини кўрсатди.

ОЛИМЛАР ТАКЛИФИ

● Тупроқнинг сув-туз режимини аниқлайдиган янги усулнинг асосий афзаллиги унинг соддалиги ва пухталигидадир. Уни «Ўзбекгидрогеология» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Гидроингео» институтининг олимлари таклиф этдилар. Бу усулдан фойдаланганда мураккаб нейтронли нам ўлчагич приборларга эҳтиёж қолмайди, қудуқ пармаламаса ҳам бўлади. Янгиликнинг моҳияти шуки, тупроққа махсус датчик кўмилади. Датчик қайд этувчи аппарат билан боғланган. Олинган маълумотлар ишлаб чиқилади ва диаграммаларга ўтади. Шу диаграммалар катта-катта территорияларнинг шўрланиш манзарасини очиб беради.

(ЎзТАГ).

Шу кеча-кундузда ҳаво бир оз ўзгариб туради. Уст-Юртнинг айрим ерларида қисқа муддатли ёмғир ёғиши мумкин. Қолган жойларда ҳавонинг қуруқ келиши кутилади. Шимоли-шарқдан секундига 5-10, Қорақалпоғистон АССРда шимоли-ғарбдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 11-16, кундузи 27-32, жанубда 35 даражагача иссиқ бўлади. Шимолий районларда ҳарорат кечаси 8-13, кундузи 20-25 даражага етади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Ёғингарчилик бўлмайди. Шимоли-ғарбдан секундига 3-5 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 13-15, кундузи 29-31 даража иссиқ бўлади.

Янги Ангрен ГРЭСи қурилишида

ФИДОКОРЛАР

Янги Ангрен ГРЭСидан таралган нур оқими ягона Ўрта Осиё энергетика системасига уланганига икки ойча бўлди, холос. СССР Энергетика министрлиги Давлат инспекцияси нурхона қурилиш-монтаж ва созлаш ишларининг сифатига «аъло» баҳо бериб, 300 минг киловатт қувватга эга дастлабки энергоблок турбиналари ҳаракатга келганида Нурободда катта байрам бўлганди.

Яқинда рассом Б. Штин Янги Ангрен ГРЭСида бўлиб, фидокор қурувчилар, созловчилар ва ишлатувчилар билан суҳбатлашди, уларнинг турмуши, бунёдкор меҳнати билан танишди. Қуйида рассом ижодий командировкаси маҳсули бўлган расмлар билан танишасиз.

Станцияда ишлар қизғин. Ишлатувчилар иншоотнинг мураккаб машина-механизмларини, қатор автоматлашган жараёнларини, юксак тежамли, атроф-муҳитни муҳофаза қилишнинг такомиллашган системаларини тезда ўзлаштириб олдилар. Электр цехи смена бошлиғи З. Серикбоевнинг номини бу ерда ҳурмат билан тилга олишади. У ГРЭС электр ускуналаридан фойдаланиш сирларини пухта эгаллаган.

Айни вақтда ГРЭСда қурилиш ишлари давом этаётир. Қурувчилар бугун иссиқлик узатиш тракти ва кўмир омборлари галереясини барпо этишмоқда. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган бинокор, III даража Меҳнат Шуҳрати ордени нишондори Қаюм Нишонов бошлиқ комплекс қурувчилар бригадаси улкан иншоот қурилишида, айниқса, жонбозлик кўрсатяпти. Бригаданинг 20 аъзоси бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олган.

Тажрибали ишчи Қ. Нишонов илгари ҳам мамлакатимизнинг қатор гидроэнергетика иншоотларини бунёд этишда қатнашган. У ГРЭС қурилиш бошқармаси партия бюроси аъзоси. Яқинда бўлиб ўтган сайловларда у Ангрен шаҳар Совети депутати этиб сайланди. Уч фарзанди ўзи билан бирга меҳнат қилмоқда.

Илғор ишчи Ж. Оққулов ҳам иншоот қурилиши бошланган илк кунлардан бери шу ерда меҳнат қилади. Турли қурилишларда 25 йилдан ортиқ ишлаб, бой тажриба тўплаган. Уни универсал ишчи десак муболаға бўлмайди. У бетон қуйиш, дурадгорлик, арматурачилик ва бошқа бир неча касбларни муфассал ўзлаштирган. Зарур бўлганда бригадага етакчилик қила олади. Бир неча шогирдлари илғор ишчилар сафига қўшилишган.

ГРЭСда бундай илғор ва новатор ишчилар сафи тобора кўпайиб бормоқда.

Расмларда: 1. Комплекс қурувчилар бригадаси бошлиғи Қ. Нишонов. 2. Илғор қурувчи Ж. Оққулов. 3. Электр цехи смена бошлиғи З. Серикбоев. 4. Барпо этилаётган иссиқлик узатиш трактининг бир қисми.

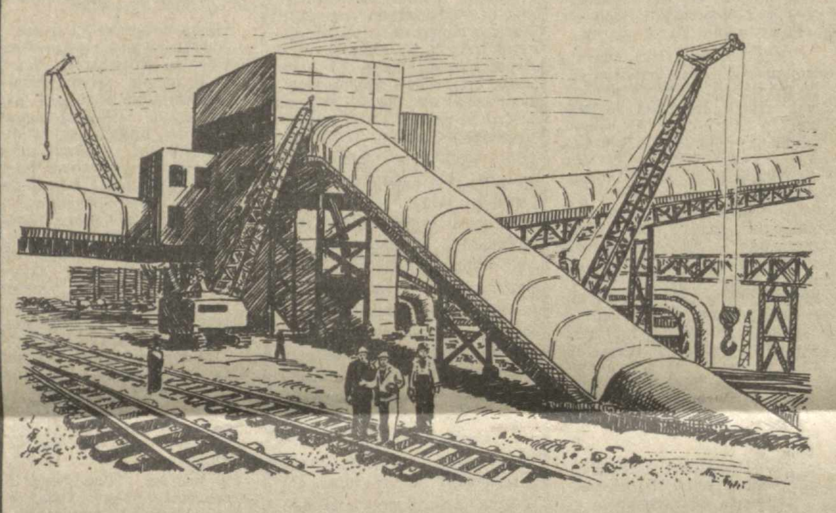

ИЧКИЛИКБОЗЛАРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

БИР ҚАДАҲ «ГАШТИ»

Кўкчадаги ям-яшил дарахтзор бағрига жойлашган шинам чойхонада отахонлар суҳбатлашиб ўтиришибди.

— Хўп яхши замона бўлди-да, ҳамма ёқда маъмурчилик, — чинни пиёладан қайноқ чой хўпларкан, шукрона изҳор қилди улардан бири. — Мана бу нонларга қаранглар!

— Ҳа, нимасини айтасиз!? Халқпарвар ҳукуматимиздан ҳар қанча миннатдор бўлсак арзийди, — сўзга қўшилди бошқаси. — Элда маъмурчилик, жаҳонда тинчлик бўлсин, дейди. Афсуски, тўқликка шўхлик қилаётган ношукурлар, кўрнамаклар ҳам йўқ эмас. Бундайларга ёз бўлса-ю, қиш бўлмаса, ош бўлса-ю, иш бўлмаса.

Гап айланиб ичкиликбозликка тақалди. Ичкилик оқибатида бевақт оламдан кўз юмган не-не навқирон йигитларнинг номлари афсус билан эслаб ўтилди.

— Ёш-ёш гўдаклари отасиз қолишди-я...

— Болалар-ку, нетта бўлишади. Кетгандан ўзларининг жонлари кетди. Шунга ачинаман.

— Ҳа, увол кетишди. Зор қолгур шуароқнинг қурбони бўлишди.

Отахонларнинг куйиб-пишганларича бор. «Ичкиликбозлик ярамасликлар манбаидир», — деган экан донишмандлардан бири. Ичкиликка муккасидан кетган киши эл-юртда юзи қора бўлиб қолиши аниқ. Бундайлардан ҳамма ҳазар қилади. Тошкент экскаватор заводи пайвандчиси Абдурашид Имонқулов, шу корхона слесари Баҳодир Абдубеков, «Узбексельмаш» заводи электр пайвандчиси Муродбой Абдужалилов, «Миконд» заводи ишчиси Тоҳир Пўлатовлар ана шундай аҳволга тушишди. Улар маст-аласт ҳолда кўча-кўйларда гандираклаб, йиқилиб-сурилиб юришни ўзларига одат қилиб олишди. Қандай аянчли, хунук аҳвол! Кишида уят бўлмаса, қийин экан-да!

Бу майхўр йигитларнинг аҳволига ачинган одамлар: «Шум ахлоқсизликка берилиб, ўзингни яхшилар сафидан чиқарма ва ёмонлар орасига қўшилма» — деб панднасиҳат қилишди. Афсуски, кор этмади. Оқибати яхши бўлмади. Кунларнинг бирида улар кутилмаган воқеага дуч келишди. Уйқудан кўзларини очишса, ўз уйларида эмас, қандайдир бегона жойда ётишган эмиш. «Кайф қурсин, довдираб қаёққа келиб қолибмиз-а?!» — деб лўқ-лўқ оғриб турган бошларини чангаллаганча, кароватда ўтириб қолишибди. Сўраб-суриштириб кўрсалар, бу ер ҳушёрхона экан.

— Ишхонамизга ёзиб, шарманда қилманглар! — ялиниб-ёлворишди майхўрлар.

— Ёзамиз! Қоида шундай! Афтинг қийшиқ бўлса, ойнадан ўпкалама, деган гапни эшитмаганмисизлар?! Ҳа, қадаҳлардаги оғуни ичишдан аввал оқибати ҳақида ўйлаб кўришларингиз керак эди.

Уят — ўлимдан ёмон. Донолар ана шундай дейишган. Биз юқорида номларини айтиб ўтган шахслар шу кунларда: «Шарманда бўлдим, найлайин!» — деб ҳар ер-ҳар ерда ҳиргойи қилиб юришибди.

Ичкиликнинг кўзга кўринмас тузоғи бўлади. Иродаси суст, ўз нафсидан бошқани ўйламайдиган шахслар осонгина шу тузоққа илинади. Ичкилик тузоғига тушган кимсалар боши оққан томонга тентирайди, охири жиноят кўчасига кириб қолиб, кўзи мошдай очилади. Афсуски, бу пайтдаги йиғи-сиғи, пушаймон бефойда. Октябрь район, Уйғур кўча, Жалолобод проездида истиқомат қилувчи Жамол Маҳмудов шундай аҳволга тушди. Жамол 20 ёшда. Бу тенги йигитлар ҳамма ерда донг таратиб, эл-юрт ҳурматига сазовор бўлишяпти. Жамол эса бекорчиликни ўзига одат қилиб олди. Қариндош-уруғлари уни эркалатиб, қўлига жарақ-жарақ пул беришди. Бу пул фақат манфур ароққа, кайф-сафога сарф этилди.

Кунларнинг бирида Жамол маст-аласт кўчада дайдиб юрганди. Шу пайт бир қиз ўтиб қолди. Шилқим йигит унинг йўлини тўсиб, тегажоғлик қилди. Шаддод қиз бўш келмагач, Жамол унга ёвузларча ташланиб, жароҳатлади. Қиз дарров шифохонага олиб борилди. Номард йигит эса — қамоқхонага. Тўрт ойдирки, у тортгулигини тортиб ётибди.

Жамолга ўхшаган қилиғи хунук кимсалар, оз бўлса-да, ҳаётда учраб туради. Октябрь район, Бобур кўча, Колхоз проездида истиқомат қилган Холмурод Солиев, Султон Жўра кўчасидаги 54-уйда яшаган Ренат Музаффаров, Самарқанддарбоза кўча, Термиз проездининг Овсянников тупигида турган Мирҳабиб Зокировлар ана шундай юзи қора, эл нафратига, қаҳр-ғазабига учраган, эл назаридан қолган кимсалар ҳисобланади. Улар ичкиликбозлик оқибатида оғир жиноятларга қўл уришган. Бундайларни ҳеч ким одам қаторига қўшмайди ва одам деб ҳисобламайди. Уларнинг жиноятчи деган ўз номлари бор.

...Кўкчадаги чойхонада қариялар гурунги давом этяпти. Баҳс мавзуи — ичкиликбозлик.

— Ҳа, нодон Иброҳим! Ҳурмачангга сиғмаса, ичиб нима қиласан?! Уйга ўт қўйишга бало борми?!

Қора қилмиши тилдан-тилга кўчиб, зарбулмасал бўлиб юрган Иброҳим Нурмуҳамедов, Октябрь район, Уйғур кўча, Ранний проезд, 1-тупикдаги 24-уйда яшаган. Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхозида «деҳқончилик» қилган. Ёши қирқ иккида. Воқеа мана бундай бўлган эди.

Қаратон қиш. Даладаги ишлардан аллақачон қутилган Иброҳим, мана, кўп кундирки ароқ билан ошначилик қилиб юрибди. Ҳа, деса дўконга ва шишадош улфатлари олдига зинғиллайди. Кайф бўлиб уйга қайтиш унга шунчаки одат бўлиб қолган. Иброҳим 31 январь куни тушдан кейин уйига маст ҳолда кириб келиб, арзимаган нарсани баҳона қилиб хотини билан жанжаллаша кетди, пичоқ олиб уни қувлади. Бечора хотин қўшниларникига қочиб қутилди.

Қаҳр-ғазаб билан кўчага чиқиб кетган Иброҳим кечки пайт боягидан ҳам баттар аҳволда уйида пайдо бўлди. Яна хотинини ҳақорат қила бошлади. Беш фарзанди ҳар томонда чирқираб қолишди. Золим эрнинг чангалидан бир амаллаб қутилган хотин тағин қўшнисининг уйига қочди. Иброҳим ўт-олов бўлиб уни қувиб кирди. Қўшнилар унинг йўлини тўсишди. Ғазабига чидай олмаган Иброҳим орқасига қайтди-ю, шахсий автомашинасидан бир челак бензин олиб, уйининг хоналарига сепиб чиқди, кейин гугурт чақиб юборди. Ҳамма ёқни олов қоплади. Орадан кўп ўтмай ўт ўчирувчилар етиб келишди, қўни-қўшнилар уларга ёрдам беришди. Кўп машаққатдан кейин ўт ўчирилди. Афсуски, ҳовли-жой, уй-рўзғор ҳаммаси куйиб кулга айланиб бўлган эди.

Мана, ашаддий ичкиликбоз Иброҳим Нурмуҳамедов Октябрь район халқ судида қора курсида ўтирибди. У суд раисининг ҳамма саволларига аниқ-равшан жавоб берди. Айбига иқрор бўлди. Уй-жой тамом бўлгандан кейин, эндиги пушаймондан нима фойда?!

Суд ҳайъати ҳукмни эълон қилди. Иброҳим Нурмуҳамедов тўрт йил озодликдан маҳрум этилди. Қаранг, ичкилик одамни қаерларга олиб боради?!

Биз бу воқеадан кейин «Ленин йўли» колхози партия ташкилотининг секретари М. Ҳидоятов билан суҳбатлашдик.

— Нурмуҳамедов ёмон ишламасди, — деди у хотиржамлик билан. — Шу боисдан унга уй-жой қуриб олиши учун ер ҳам ажратиб берилганди.

Кошки эди М. Ҳидоятовнинг «ёмон ишламасди» дегани рост бўлса?! Ахир, Иброҳим Нурмуҳамедов кейинги тўрт йил мобайнида боржўғи 381 кун ишга чиққанку! Хўш, қолган кунлари у нима иш қилган?! Бу саволга Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхози правлениесидан жавоб кутамиз.

...Ичкиликбозлик — иллат. Уни таг томири билан тугатишимиз лозим. Бу ишда бутун жамоатчилик фаол қатнашмоғи керак.

У. ЮСУПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

29 АПРЕЛЬ—5 МАЙ

29 апрель, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Футбол шарҳи. 10.10 — Мультфильмлар. 10.40 — Концерт. 11.30 — «Саёҳатчилар клуби». 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.05 — Концерт. 16.40 — «Инсон — замин соҳиби». 17.40 — «Ўсмирлар ижоди». 18.00 — «Ҳозирги замон ва ишчилар ҳаракати». 18.30 — Футбол шарҳи. 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ишлар ва одамлар». 20.00 — Халқ куйлари. 20.15 — «Ғалаба стратегияси». 13-фильм. 1-қисм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ғалаба стратегияси». 13-фильм. 2-қисм. 23.10 — «Дунё воқеалари». 23.35 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — «Рус тили». 11.05 — Астрономия. 13.35 — Физика. 12.05 — «Фан ва турмуш». 13.10 — Умумий биология. 13.40 — Тарих. 14.10 — Ботаника. 14.30 — «Совет тасвирий санъатида тарихий-революцион мавзу». 15.00 — «Дўстимга мактуб». 15.40 — «Шеърлар ва қўшиқлар. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.15 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — «Время». 22.05 — «Иссиқ ўрин». Телеспектакль. 23.40 — Эркин кураш. Европа чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 17.30 — Янгиликлар. 17.45 — «Жасорат эстафетаси». 18.25 — Концерт. 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Кузбасс». Танаффусда — «Ахборот». 20.45 — «Ахборот». 21.05 — «Пилла — бойлигимиз». 21.20 — «Фитиль». 21.30 — «Время». 22.05 — «Бугун оламда нима гап?». 22.20 — «Давр, олға бос!». Бадиий фильм. 1-серия. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.50 — Телефильм. 19.20 — Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари ҳузурида. 19.50 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильм. 21.00 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 21.30 — МОСКВА-II.

30 апрель, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ғалаба стратегияси». 13-фильм. 1-қисм. 10.50 — Концерт. 11.30 — «Ҳайвонот оламида». 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.10 — Ҳужжатли фильмлар. 15.50 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 16.20 — «Стадион — ҳамма учун». 16.55 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал учрашувлари. 21.30 — «Время». 22.15 — Концерт. 23.15 — Телефильм. 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Физика. 10.05 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — Физика. 12.05 — «Шахмат мактаби». 13.10 — География. 14.10 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 14.40 — «Жанубдан келган тачанка». Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Онамларнинг мактаби». 19.15 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 — «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Музикали киоск». 21.30 — «Время». 22.15 — «Бахт кулиб боққан одам». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — «Ҳаммасига Залина айбдор». Бадиий фильм. 11.35 — Музикали фильм. 12.35 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — «Май гуллари». 18.55 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ўзбекистон хореография билим юрти ўқувчилари ижро этади. 20.20 — «Бугун оламда нима гап?» 20.30 «Ахборот». 20.50 — «Байрам мушоираси». 21.30 — «Время». 22.15— «Давр, олға бос!». Бадиий фильм. 2-серия. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.50 — Болалар учун кўрсатув. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20— Кинопрограмма. 21.00 — «Қўриқхоналарда». 21.30 — МОСКВА-II.

1 май, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.50 — «Ғалаба стратегияси». 13-фильм. 2-қисм. 10.55 — Е. Саранцева чалади. 11.15 — «Москва — қаҳрамон шаҳар». 12.15 — Концерт. 12.45 — Москва, Қизил майдон. Меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни — 1 Майга бағишланган кўрсатув. 15.00 — «Тинчлик. Меҳнат. Май». 15.30 — «Бир лаҳза қайрилиб боқ!» Бадиий фильм. 1-серия. 16.35— «Дунё ва ёшлар». 17.10 — «Омон бўлсак, кўрармиз». Бадиий фильм. 18.25 — Мультконцерт. 18.55 — Байрам концерти. 21.30 — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 — Эстрада кўрсатуви. 23.00 — Телефильм. 23.40 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.25 — Кинолавҳа. 9.35 — «Москва Май оғушида». 10.25 — «Давлат Рус музейи». 10.55 — Болалар учун фильм. 12.15 — Илмий-оммабоп фильм. 12.45 — Москва. Қизил майдон. Меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни — 1 Майга бағишланган кўрсатув. 15.00 —«Буюк халқ ҳақиқати». 16.15 — Концерт. 16.40 — Мультфильмлар. 17.05 — «Кармен-сюита». 18.05 — «Ҳаётга таклиф». Фильм-спектакль. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Телефильмлар. 21.30 — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 9.45 — Тошкент В. И. Ленин номли майдон. Меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни — 1 Майга бағишланган кўрсатув. Кўрсатув тугагач — «Мўъжизалар куни». 12.45 — Москва. Қизил майдон. Меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни — 1 Майга бағишланган кўрсатув. 18.30 — «Май қувончлари». 19.10 — Мультфильмлар. 19.30 — «Ахборот». 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 20.10 — Байрам музикали программаси. 21.30 — Москва. 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 — «Оқшом тушишига бор ҳали». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильм. 18.30 — «Етти қароқчи ва бир қиз». Бадиий фильм. 19.50 — Музикали фильм. 21.05 — Телефильм. 21.30 — МОСКВА-II.

2 май, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Дунё воқеалари». 9.20 — Фильм-концерт. 10.20 — Телефильм. 11.00 — «Қувноқ нотачалар». 12.00 — 1 Майнинг чет эллик меҳмонлари. 12.15 — «Цирк майдонида». 12.55 — Телефильм. 13.20 — Концерт. 13.50 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал учрашувлари. 15.50—«Бир лаҳза қайрилиб боқ». Бадиий фильм. 2-серия. 16.55 — «Театрда, кино ва телевиденеда музика». 17.50 — Мультфильм. 18.00 — Концерт. 18.30 — «Урушдан сўнг соат олтида». Бадиий фильм. 20.00 — Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш учрашуви. СССР — Швейцария. 21.45 — «Время». 22.20 — Беш йиллик қурилишларига кузатишга бағишланган ёшлар кечаси. 00.05 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — В. Маяковский шеърлари. 10.25 — «Жаранглa, бандура». 10.55 — «Саёҳатчилар клуби». 11.55 — Мультфильм. 12.15 — «Улар Ватан учун жанг қилганлар». 12.30 — Концерт. 13.00 — Болалар учун фильм. 14.10 — «Дунай ортидаги запорожьелик». Опера. 16.10 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 16.55 — Телефильм. 17.55 — «Кулги кечаси». 19.20 — «Музикали мозаика». 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Ленин проспекти». 21.05 — Концерт. 21.45 — «Время». 22.20 — «Бугун — Янги аттракцион». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.15 — «Санъат байрами» конкурси лауреатларининг якунловчи концерти. 11.55 — «Менинг азиз кишим». Бадиий фильм. 13.05 — Алла Пугачева билан учрашувлар. 18.15 — «Баҳор табассуми». 18.45 — «Цирк! Цирк! Цирк!». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ўртоқ қўшиқ». 2-кўрсатув. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 21.45 — «Время». 22.20 — Концерт.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Музикали фильм. 19.20 — Болалар учун фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Иккинчи баҳор». Бадиий фильм. 21.45 — МОСКВА-II.

3 май, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Телефильмлар. 10.15— «Будильник». 10.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 11.45 — «Камалак». 12.15 — «Фан ва техника». 12.25 — «Тонгги почта». 12.55 — «Қишлоқ янгиликлари. 13.55 — «Музикали киоск». 14.25 — «Катта саргузашт». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 16.55 «Саёҳатчилар клуби». 17.55 — Адабий музикали композиция. 18.40 — «Халқаро панорама». 19.25 — Киноконцерт. 20.00 — «Театр учрашувлари». 21.30 — «Время». 22.00 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал учрашувлари. 00.30 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.15 — «Расмларда қуёш акси бор». 9.30— Ритмик гимнастика. 10.00 — Рус тили. 10.30 — Телефильмлар. 11.10 — Концерт. 11.55 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». 13.40 — «Ҳайвонот оламида». 14.40 — Эстрада концерти. 15.05 — «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». 15.40 — Ҳужжатли экран. 16.30 — «Машҳур совет композиторлари». 17.15 — Мультфильмлар. 17.30 — Концерт. 17.55 — «Дунё ва ёшлар». 18.30 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финал учрашувлари. Танаффусда— «Хайрли тун, кичкинтойлар». 21.00 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Қизғин кунлар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.25 — «Дебют». 11.05 — Концерт. 11.35 — Музикали фильм. 12.05 — «Сув париси». Бадиий фильм. 13.25 — «Сеҳрли бошоқ». Спектакль. 18.05 — «Ёш сеҳргарлар». 19.00 — Фильм-концерт. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Синган тақа». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильм. 18.50 — Мультфильм. 19.10 — Фильм-концерт. 19.55 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — «Лев Гурич Синичкин». Бадиий фильм. 21.30 — МОСКВА-II.

4 май, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.35 — Концерт. 10.10 — Шеърий композиция. 11.05 —«Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.35 — Ҳужжатли фильм. 11.55 — «Қўшиқ инсон билан қолади». 12.45 — Ҳужжатли фильм. 13.00 — «Тасвирий санъат». 13.40 — «Оила ва мактаб». 14.10 — «Дўстларимиз чеҳраси». 15.00 — Коммунистик шанбалик кундалиги. 15.15 — «Дадамга нима бўлди». Бадиий фильм. 16.30— Ҳужжатли фильм. 17.20 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 17.50 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — Коммунистик шанбалик кундалиги. 18.55 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.15 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 22.35 — Концерт. 23.45 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.30 — Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — Ленинград телестудиясининг программаси. 11.25 — «Тонгги почта». 11.50 — «Жулдир шинелли чол». 12.40 — Концерт. 13.30 — Кинопанорама. 15.15 — Ёзги спорт мавсумининг очилиши ҳақида репортаж. 15.30 — Футбол. Москва —Ленинград терма командаларининг ўртоқлик учрашуви. 16.20 — Музикали программа. 18.30 — «Суворов». Бадиий фильм. 20.15 — Халқаро обзор. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — «Сиз бунга қодирсиз». 21.30 — «Время». 22.15 — «Буғу ови» Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20— Ҳужжатли фильм. 10.40 — Ҳужжатли фильм. 11.25 — «Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида». 11.40 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 12.00 — Илмий-оммабоп фильм. 12.20 — «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун». 12.55— «Халқ оғзаки ижоди». 13.55 — Коммунистик шанбалик кундалиги. 18.05 — Болалар учун фильм. 18.25 — «Заминга содиқ қол». 18.45 — «Театр учрашувлари». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — «Дунё воқеалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 Дам олиш концерти. 21.30 — «Время». 22.15 — «Ҳам маҳорат, ҳам илҳом».

18.00 — ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

5 май, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.50 — «Буратино кўргазмаси» 10.20 — Спортлото. 10.30 — Украин халқ рақслари гулдастаси. 11.00 — Телефильм. 11.50 — Концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.55— «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». 17.55 — Концерт. 18.25 — «Сиз яратган боғ». 18.55 — Мультфильмлар. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Матбуот куни». 20.05 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.15 — Концерт. 23.00 — Телефильм. 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — География. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — География. 12.05 — Н. Асеев поэзияси. 13.10 — «Совет тасвирий санъати». 14.10 — А. П. Бородин музикасида паҳлавонлар образи. 14.45 — «Сатрларда инсон қалби». 15.40 — «В. И. Ленин — журналист ва редактор». 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.25 — «Ўқитувчига музика сабоғи». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — «Камалак». 21.30 — «Время». 22.15 — «Оқ кўнгил». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Бойчечак». 18.40 — «Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги». 19.20— Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун — Матбуот куни». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.15 — «Оқ олтин»дан эртаги ҳосил учун». 22.30 — «Оҳиста ишловчи портлагич». Бадиий фильм.

18.00 — ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

ЕР ОСТИ СИЛКИНИШЛАРИ

Кеча, 27 апрелда Ўзбекистон аҳолиси ер остининг бир неча марта силкинганлигини сезди. Зилзила маркази республика пойтахтидан 160 километр нарида, Наманган областининг Поп шаҳри районида бўлди.

Олти балл кучланишли биринчи силкиниш бу ерда маҳаллий вақт билан соат 11 дан 15 минут ўтганда рўй берди. Орадан 35 минут ўтгач, яна 6—7 балл кучланиш билан ер силкинди. Соат 13 дан 05 минут ўтганда ер яна жунбушга келди. Бу сафар унинг кучи 3—4 баллни ташкил қилди. Соат 15 дан 20 минут ўтганда тахминан худди шундай куч билан яна ер қимирлади.

Воқеа рўй берган жойдан маълум қилишларича, зилзила эпицентри зонасида айрим биноларнинг деворлари дарз кетди. Бошқа вайронгарчилик ва талофатлар йўқ.

Ер Наманганда — 4, Андижон ва Фарғонада — 3, Тошкентда —2—3 балл куч билан тебранди.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р — 05793. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. А. — 99. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12